

KIRKON JA PAPPEUDEN TULEVAISUUS

CRUX

5 | MARRAS-JOULUKUU 2008

Akavan kirkolliset ammattiliitot & Diakoniatyöntekijöiden Liitto

Kohtaamisia Papiston päivillä

- Papit ajoissa? ■ Vuoden pappi
- Ihmisen näköinen Jumala

MMM

JUKKA HUTTUNEN

PAPPISLIITON PUHEENJOHTAJA

jukka.huttunen@espoonseurakunnat.fi

KOLMEN M-KIRJAIMEN yhdistelmä on meille monille 50-luvulla syntyneille poikasille lämmin ja innostava. Onhan se tunnetun vuosikatsauksirjan lähes brändiksi muodostunut lyhennys.

Kolme m-kirjainta on ollut jo vuosia aivan toisesta syystä mielessä. Kolme m:ää kuvaa toimintaympäristöämme kaikkialla maailmassa. Olen nimennyt ne ”äm-mät” ensiksi muutokseksi, toiseksi muutokseksi ja kolmanneksi muutokseksi. Näin ajattelen tarkkaillessani mitä tahansa osaa toimintaympäristöstämme.

Muutoksen virta on niin kova, että ehkä heikompaa hirvittää. Tekniikan muutos on muuttanut perustavasti elintapojamme, mahdollisuuksiamme ja myös haasteitamme elämässä ja työssä. Maailma ja sen ihmiset ovat paljon lähempänä kuin silloin lapsuudessa, kun isä ensimmäisen television kotiin kantoi. Tietoyhteiskunta on totta, televisio on jo aika vaatimaton väline. Mutta alkuun se ja myöhemmin kaikki tietotekniikan mahdollistamat tavat on ainakin meillä Suomessa lähes kaikkien ulottuvilla tavalla tai toisella. Ja niiden kautta maailma on pienentynyt. Voi ehkä sanoa myös, että elämä on nopeutunut ja kiihtynyt.

Tekniikka ei ole itseisarvo, vaan väline. Ja välineenä se merkitsee jatkuvaa muutosta. Muutos vaatii kaikkia elämänalueita muuttumaan ja sopeutumaan uuteen, myös kirkkoa. Tätä kirjoittaessani istun kirkolliskokouksessa, jossa käsittelyssä vilistää muutos toisensa perään, iso tai pieni.

Muutos ei ole itseisarvo sekään. Mutta se on vääjäämätön. Siihen täytyy siis jokaisen suhtautua jotenkin. Ei voi olettaa, että jostain löytyy sellainen elämännurkka, jossa olisi vain pysyvyyttä, ei yhtään muutosta. Siis täytyy tunustaa muutos ja sen kiivaus. Ja täytyy suhtautua siihen

jotenkin.

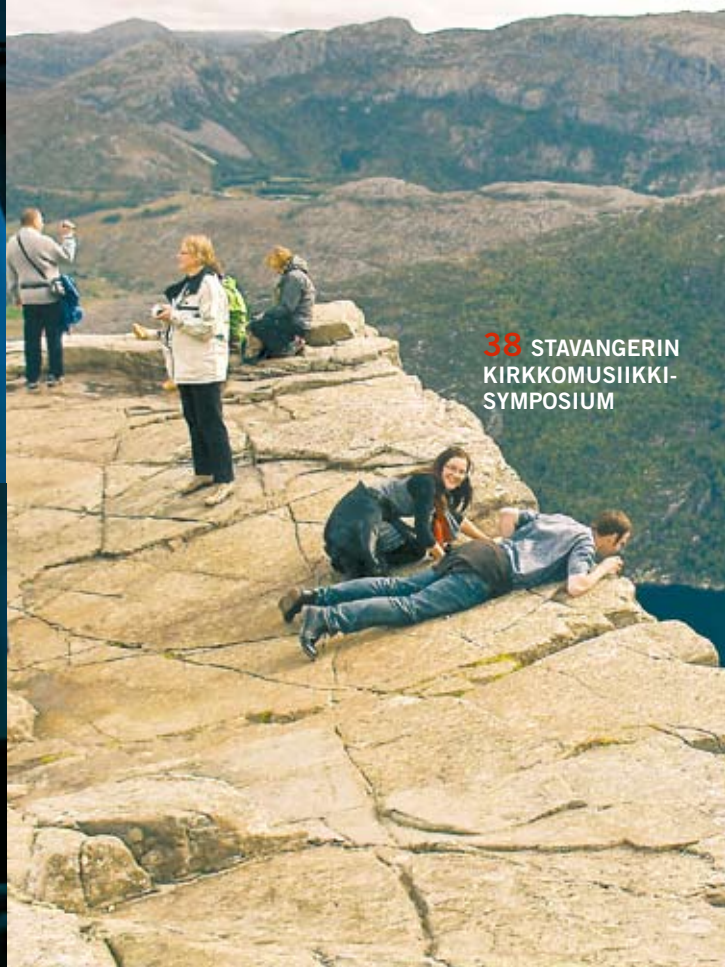
Olisiko sittenkin paras suhtautumistapa kulkea ns. tuulta päin? Väärää ylpeyttä on luulla, että muutos voitaisiin saada haltuun. Mutta muutos voidaan kohdata, tunnistaa ja analysoida. Hyvä on muistaa – pienten tai suurten prosessien kohdalla – ettemme kirkon työntekijöinä ole poikkeuksellisessa asemassa suhteessa muutokseen. Kaikki seurakuntalaisemme ovat sen keskellä.

Mitkä olisivat ne keskeiset suuntaviivat, joita nyt tarvitsemme. Voisivatko ne olla seuraavia: 1) emme marise ja etsi mennyttä maailmaa, 2) yritämme kaiken muutoksen keskellä etsiä kokonaisuuksia ja olennaisia ja 3) etsimme aktiivisesti paikkoja ja asioita, joissa voimme levätä muutoksen keskelläkin. Olisiko sellaisia levon paikkoja seurakuntayhteys, siis ei vain työn näkökulmasta, vaan sanan ja sakramenttien hoidossa olemisen näkökulmasta? Voisiko levon paikkoja olla myös aito kollegiaalinen yhteys, jossa ammattikuntina voimme jakaa kokemaamme, levätäkin?

Varmaa on, ettei torjunta, pään pensaaseen laittaminen, auta yhtään. Päinvastoin.

TULLESSANI VALITUKSI Pappisliiton puheenjohtajaksi puhuin muutoksesta liitossa ja sen toiminnassa. Asetin itselleni tavoitteeksi johtaa liittoa uudessa AKI-tilanteessa niin, että ponnistellemme uuden AKIn hyväksi ja kehitämme samalla Pappisliittoa vahvana ammatillisen tuen ja kollegiaalisuuden liittona. Kolmivuotinen kauteni on loppuillaan. Sinä voit osaltasi arvioida tilannetta. Ota yhteyttä. Katsotaan yhdessä kolmen m:nkin tilanteessa tulevaisuuteen. ■

CRUX

5 | MARRAS-JOULUKUU 2008

Papiston päivät

Papiston päivillä katsottiin menneeseen, tutkittiin nykyaikaa ja tähyiltiin tulevaisuuteen. Samalla juhlittiin 90-vuotiaasta Pappisliittoa. Päivillä jul-
kistettiin myös vuoden pappi **10-19**

POHJOISMAINEN KIRKKOMUSIIKKISYMPOSIUM STAVANGERISSA

Symposiumin ohjelmaan sisältyi tuttuja teemoja: urut, kuorolaulu, liturgiset uudistukset ja virret **38**

PAPPI VÄINÖ LINNAN KUVAAMANA

Lukijalle jää vaikutelma, että pappi on persoonana puheensa takana eikä haihdu sieltä näkymättömiin **26**

MIKA WALTARI KAVAHTI OIKEAOPPISUUTTA

Waltari ei löytänyt kristinuskon ongelmaan lopullista ratkaisua, vaikka se oli antanut hänelle myös täydellisen onnen hetkiä **34**

LUTHERIN MATKASSA ROOMASSA

Tapani Tukiainen sai sies-
tan jälkeen taivuteltua Lutherin sisälle Fiorenzuolan uuteen kirkkoon, jossa he pysähtyivät suurikokoisen puisen krusifiksin eteen **30**

PAPPINA MAAILMALLA

Pastori Heng Chengin elä-
mässä on trilleriainesta. Mahdottomien tilanteiden eteen joutuminen on miehelle tuttua **24**

KUTSUMUSTYÖSSÄ?

Elina Fuchs kysyy, kannat-
taako kutsumusta enää tänä päivänä etsiä **22**

TYÖNTEKIJÄN NÄKÖKULMASTA

Kanttori on seurakuntalaisille juhlan tuoja **51**

TEKSTIN ÄÄRESSÄ .. 52

KUVAT: ANTTI LUUKKONEN, JUKKA KUNINKAANNIEMI

Papiston päivien tunnelmissa

MERJA LAAKSAMO PÄÄTOIMITTAJA

PAPISTON PÄIVÄT ovat takanapäin. Noin 700 kollegaa kohtasi toisensa ja lähes kaikki kirkon piispat pari viikkoa sitten Messukeskuksessa. Paikalla oli lähes neljäsosa Suomen kirkossa työtä tekevästä papeista, joukossa myös kymmenkunta ulkosuomalaisyössä olevaa pappia. Pappisliiton 90-vuotisjuhlan kunniaksi mukana oli myös ulkomaisia vieraita.

Monia kokemuksia vaihdettiin ja elämäntuntoja jaettiin niin ohjelmissa kuin niiden ulkopuolella. Palautteen mukaan Papiston päivien lähes tärkein anti on kollegojen tapaaminen ja kuulumisten vaihtaminen ohjelman lomassa. Se on myös yksi tärkeimmistä syistä, minkä vuoksi Papis-

ton päiviä edelleen järjestetään.

Toisin oli 50 vuotta sitten. Pappit kokoontuivat yhteen koulutuspäiville, kun Pappisliitto miltei ainoana tahona huolehti jatkokoulutuksesta. Vuosijuhlien yhteydessä pidettiin jopa kolmi-päiväiset luentopäivät yhdessä teologisen tiedekunnan kanssa. Tämän tehtävän ovat onneksi muut ottaneet hoitaakseen.

Tässä lehdessä palataan Papiston päivien aiheisiin ja tunnelmiin. Alustukset ja puheet sekä kuvakooste päiviltä ovat nähtävillä myös liiton kotisivuilla.

Papiston päivien historiaosuudessa tutkittiin erilaisia pappiskuvia. Jatkoa tähän seuraa Heikki Paukkusen artikkelissa Pappi Väinö Linnan kuvaamana.

Papiston päivien lisäksi toisen kokonaisuuden lehdessä muodostavat artikkelit Stavangerin kirkkomusiikkisymposiumista, jonne AKI järjesti opintomatkan. Norjalaisissa maisemissa kokoontui noin 500 pohjoismaista kirkkomusiikin ystävää, mukana Cruxin toimituskunnan jäsen Sakari Vilpponen, joka tallensi vaikutelmat Cruxin lukijoille sanoin ja kuvin.

Mika Waltarin syntymästä tuli syyskuussa 100 vuotta. Heikki Tervonen kirjoittaa Waltarin suhteesta kirkkoon ja uskontoon, joka oli Waltarille nuoruudesta alkaen ”elämän viiltävin sisäinen kysymys”.

Lopuksi lämpimät kiitokset kaikille teille, jotka olitte mukana Papiston päivilä niin osallistujina kuin päivien toteuttajina!

TOIMITUS

PÄÄTOIMITTAJA Merja Laaksamo
Puh. (09) 150 2466
merja.laaksamo@akiliitot.fi

TOIMITUSSIHTEERI Maija Jokitalo
Puh. (09) 150 2653, faksi (09) 148 5875
maija.jokitalo@akiliitot.fi

KUSTANTAJA

Kotimaa-Yhtiöt Oy

TOIMITUSKUNTA

Marita Hakala, seurakuntapastori
Juho Kopperiainen, kirkkoherra
Merja Laaksamo, pastori (pj.)
Markku Orsila, seurakuntapastori
Juha Pettersen, seurakuntapastori
Hanna Remes, kanttori
Susanna Valtonen, diakoni
Taina Viljanen, diakonissa
Sakari Vilpponen, kanttori

CRUX

JULKAISIJAT

**Akavan kirkolliset ammattiliitot AKI
Diakoniatyöntekijöiden Liitto**

Akavatalo, Rautatilaeskenkatu 6, 00520 Helsinki

OSOITTEENMUUTOKSET

Akavan kirkolliset ammattiliitot AKI r.y.

Tuija Kukkonen
Puh. (09) 150 2446
tuija.kukkonen@akiliitot.fi

Maija Jokitalo
Puh. (09) 150 2653
maija.jokitalo@akiliitot.fi

Diakoniatyöntekijöiden Liitto ry

Pirjo Heikkinen
Puh. (09) 150 2487
pirjo.heikkinen@dtl.fi

ILMOITUSHINNAT

Koko		
2/1 s.	380 mm x 255 mm	1 790,- euroa
1/1 s.	190 mm x 255 mm	1 015,- euroa
1/2 s.	166 mm x 110 mm 81 mm x 229 mm	555,- euroa
1/4 s.	81 mm x 110 mm 166 mm x 55 mm	325,- euroa
1/8 s.	79 mm x 55 mm	200,- euroa
takisivu	190 mm x 230 mm	1 200,- euroa

ISSN 0783-0122

PAINOPAIKKA

Kirjapaino Uusimaa, Porvoo

KANSI

Rik Poppius, kuva Antti Luukkonen

KANTTORIT JA DIAKONINVIRKA

MIKAEL HELENELUND

SUOMEN KANTTORI-URKURILIITON PUHEENJOHTAJA

mikael.helenelund@evl.fi

DIAKONAATTITYÖRYHMÄ 2007 jätti 1. syyskuuta Diakoninvirka-mietintönsä. Siinä esitetään, että pappisviran rinnalle säädettäisiin diakoninvirka, jonka tehtävänä olisi seurakunnan rakkaudenpalvelu (karitatiivinen työ) sekä kristillinen kasvatus ja opetus (katekeettinen työ). Diakoninviran yhteyteen liitettäisiin nykyiset diakonian, nuorisotyön-ohjaajan sekä lapsityönohjaajan ja -johtajan virat. Kanttorin virkaa ei liitetä mukaan, sillä se ”edellyttäisi sellaisia jumalanpalveluksesta nousevia perusteluja, jotka jäävät diakonian ja kasvatuksen virkojen kannalta ohuiksi”.

Rajaamalla liturgiset tehtävät pois diakoninvirasta työryhmä varmistaa sen, ettei kanttorien suuri enemmistö koe virkaa omakseen. Viran vierastamista lisää se, että diakonaatin sijasta käytetään termiä diakoninvirka. Työryhmä toteaa, ettei kanttorin viran yhteydestä diakonaattiin ole tähän asti esitetty riittävästi uusitestamentillisiä ja historiallisia perusteita. Mutta kuinka uusitestamentillinen on diakoninvirka vailla liturgisia tehtäviä? Vastaako sellainen virka nykyisen jumalanpalveluselämämme tarpeita? Jumalanpalvelusuudistuksen ja taan- noisen virkarakennekomitean kannatettavimpia pyrkimyksiä oli eri työntekijäryhmien liittäminen kiinteämin seurakunnan jumalanpalveluselämään. Työryhmän esityksestä kuultaa läpi jumalanpalvelustyön ja liturgisten tehtävien arvostuksen puute, kun näihin tehtäviin ei esitetä vihkimystä toisin kuin diakonian ja kasvatuksen tehtäviin.

KANTTORINVIRALLA ON luterilaisessa kirkossa tärkeä asema jumalanpalveluselämän ytimessä. Sen työryhmäkin toteaa. Kanttorit ovat tuskin valmiita luopumaan virkanimikkeestään saadakseen vihkimyksen. Kirkollekin kanttorinviran häviäminen olisi menetyk- s. Työryhmä perustelee kanttorien poisjättämistä diako-

ninvirasta silläkin, että kanttorien ammattikunta on sisäisesti jakautunut suhteessa diakonaattiin. Toteutukses- saan esitetty diakoninvirka kuitenkin lisäisi seurakun- nan työntekijöiden sisäistä jakautumista, sillä se jakaa hengellistä työtä tekevät ta- valla, joka ei vastaa seura- kuntatyön todellisuutta. Vir- karakennekomitean ajatus kaikkea hengellistä työtä yh- distävästä hengellisestä virasta ei ehkä ollut kaikilta osin luterilainen mutta se vastasi paremmin tämän päivän seurakuntaelämän todellisuutta.

Vihkimys diakoninvirkaan tuo oikeuksia, joista kanttorit jäädessään ulkopuolelle eivät pääse osallisiksi. Niis- tä konkreettisin on kahden paikan edustus kirkkohalli- tuksen täysistunnossa. Tosin uudistuksen piirissäkin kanttorien pääsy näille paikoille olisi epätodennäköistä, jos valinta tapahtuu ammattiryhmien koon mukaan. Olennaisempi asia on sittenkin vihkimyksen tuoma tuo- miokapitulilytyks. Mutta sellainen kanttoreilla jo on. Sen arvo nousee uuteen valoon, jos kanttorit jäävät vir- kauudistuksessa väliinputoajiksi.

ON MAHDOLLISTA, että työryhmän esittämä diako- ninvirka tarjoaa viimeisen etenemistien umpikujaan joutuneessa diakonaattiasiaissa. Suotakoon uudistuksen piiriin tuleville heidän toivomansa aseman ja identiteet- tin vahvistuminen. Mutta samalla kirkon on turvattava luterilaiselle kirkollemme tunnusomaisen kanttorinvi- ran säilyminen vahvana ja elinvoimaisena tulevaisuudes- sakin. Se tapahtuu parhaiten säilyttämällä kanttorinvi- ran nykyinen tuomiokapitulilytyks, sisällyttämällä kirk- kojärjestykseen riittävät säädökset kanttorinviroista ja säilyttämällä yliopistotasoinen koulutus kanttorikelpoi- suuden perusvaihtoehtona. Viimeksi mainittu tavoite lienee itse asiassa paremmin saavutettavissa diakoninvi- ran ulkopuolella. ■

PAPPISLIITTO

Teologian rahaston apurahat haussa

HELSINGIN YLIOPISTON teologian rahasto edistää yliopiston teologian tutkimusta, opetusta ja opiskelua. Rahastoon voi tehdä lahjoituksen, ja lahjoittaja voi halutessaan rajata, mihin apurahoja myönnetään.

Rahaston apurahat ovat haussa marras-joulukuussa. Apurahat on tarkoitettu Helsingin yliopiston teologian opiskelijoille perustutkintoon johtavaan opiskeluun ja yliopiston jatko-opiskelijoille.

Lisätietoa apurahojen hausta on osoitteessa: www.helsinki.fi/rahas-tot.

Teologian rahastosta saa lisätietoa Mikko Kotolalta, puh. (09) 191 23386 tai sähköpostitse mikko.kotola@helsinki.fi.

DIAKONIAITYÖNTEKIJÖIDEN LIITTO

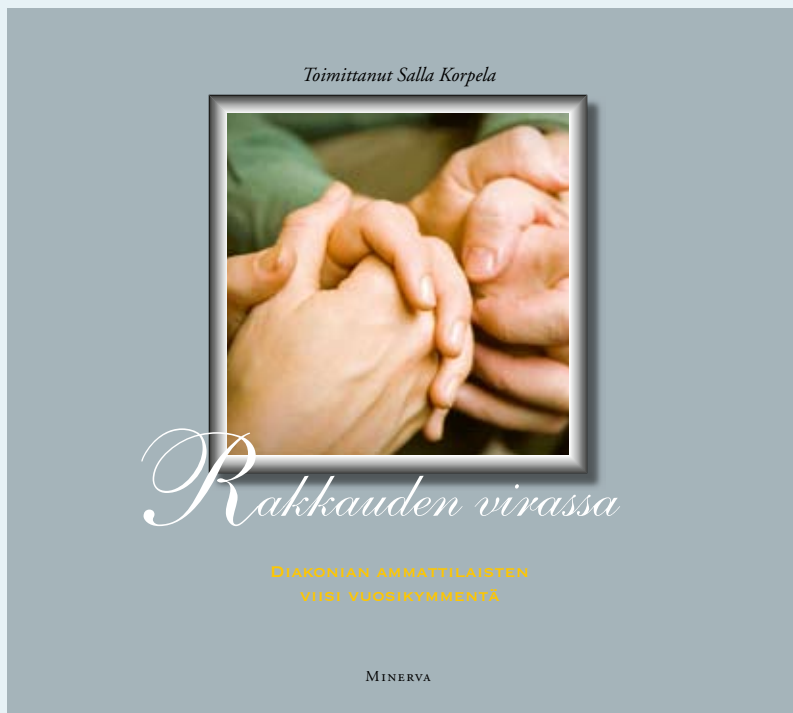
On aika etsiä vuoden 2009 diakoniatyöntekijä

Ketä ehdottaisit seuraavaksi vuoden diakoniatyöntekijäksi? Millaisista ansioista diakoniatyössä haluaisit annettavan tunnustusta?

Valinta julkistetaan syksyllä 2009 Diakoniatyöntekijöiden päivillä Espoossa. Ehdotuksia valinnasta otetaan vastaan huhtikuun 2009 loppuun asti.

Valinnan tekee liiton hallitus. Tarkemmat ohjeet valinnasta seuraavassa Cruxissa ja liiton kotisivuilla.

DIAKONIAITYÖNTEKIJÖIDEN LIITTO

DTL:N JUHLAKIRJA ILMESTYNYT

DIAKONIAITYÖNTEKIJÖIDEN LIITTO on julkaissut 50-vuotisjuhlansa kunniaksi kirjan Rakkauden virassa - diakonian ammattilaisten viisi vuosikymmentä. Kirjan on toimittanut Salla Korpela.

Diakoniatyö on saavuttanut Suomessa kansalaisten laajan arvostuksen. Nyt julkaistava kirja kääntää katseen diakoniatyöntekijöihin ja heidän ammattijärjestönsä, josta on kasvanut merkittävä alan vaikuttaja. Kirja sisältää muun muassa TM Päivi Salmesvuoren kirjoittaman historiaosion, joka valottaa diakoniatyöntekijöiden aseman kehitystä itsensä uhraavista sisarista monipuolisiksi

ammattilaisiksi ja yhteiskunnallisiksi vaikuttajiksi.

Kirjassa käsitellään myös diakoniatyöntekijöiden koulutusta, asemaa kirkossa ja yhteiskunnassa sekä tulevaisuuden näkymiä. Ääneen pääsevät myös erilaisissa oloissa työtään tekevät diakoniatyöntekijät eri puolilta Suomea.

Tilaukset DTL:n toimistosta: puh. (09) 1502 487 tai toimisto@dtl.fi
Hinta: jäsenet 26 euroa ja muut 32 euroa, hintaan lisätään postikulut.

VÄLJÄ SOPIMUS, MUTTA LUJA LUOTTAMUS

AKI:N JA SVTL:N yhteistyö on kehittynyt ja jalostunut erityisesti kulu- valla vuosituhannella. Tavoitteena on koko ajan ollut liittojemme jäsenten – yhteenlaskettuina kirkon työnteki- jöiden suuri enemmistö – edunval- vonnan vahvistaminen. Alkuvuosina yhteisiä tavoitteita rakenneltiin etu- päässä ennen virka- ja työehtosopi- musneuvotteluja, ajan mittaan tapaamisten tahti tiivistyi ja yhteisein- tyminen eri- laisissa kirkon työtä koske- vissa tilan- teissa tuli ta- vanomaiseksi.

Vuonna 2002 solmittu liittojemme yh- teistoimintasopimus on sis-ällöltään väljä, oikeastaan vain tietynlainen hyvän tahdon vakuutus, jossa ilmaistaan halu pyr-kiä yhdessä edistämään jäsentemme ja liittojemme hyvää. Paperissa on muutamain harkituin sanakääntein muotoiltu osapuolten halu tehdä yh- teistyötä silloin kun se kummankin etuihin sopii, informoida toisiaan hankkeista tai suunnitelmista, jotka koskevat tai kiinnostavat toistakin osapuolta ja optio lähentää suhteita- mme, jos se koetaan tarkoituksen- mukaiseksi.

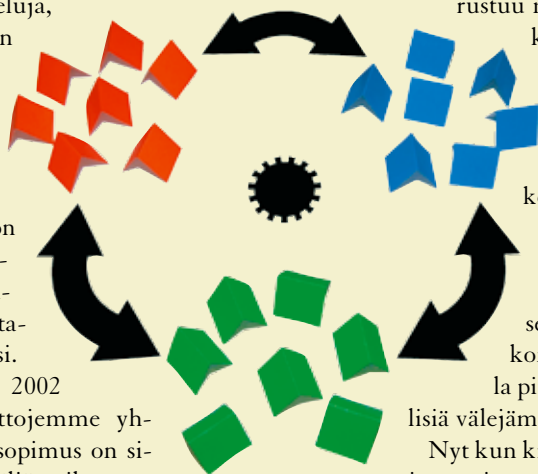
Hämmästyttävän löyhä sitoumus on johtanut muutamassa vuodessa huomattavan syvään sitoutumiseen. Miksi? Mitä todennäköisimmin siksi, että yhteistyö on havaittu hyödylli- seksi ja tulokselliseksi. Konkreetti-

simmin yhteisten ponnistelun edut ovat näkyneet viime vuosien urakas- sa, jossa uusi palkkausjärjestelmä on kiskottu monien kurimusten kautta maaliin. Eripuraiset osapuolet olisi- vat voineet väsyä – ja toisaalla ovat- kin – ja jättää kauaskantoisen uudis- tuksen toteuttamisen puolitehen.

Yhteistyömme menestystarina pe- rustuu myös ainakin kahteen laa- dulliseen asi- aan: osa- puolten syvään keskinäiseen luottamuk- seen ja sii- hen, että jä- senemme kir- kon työpaikoil- la pitävät ystäväl- lisiä välejämmä arvossa.

Nyt kun kirkko on mo- nin tavoin suurten painei- den ja muutosten keskellä, useiden sopimusvalmistelujen ja muiden yh- teisten yritysten kasvattama luotta- muspääoma on erityisen arvokasta. Näköpiirissä on tarpeita, jolloin jou- dumme hakemaan uusia näkökulmia ja ratkaisumalleja kirkon työnteki- jöiden aseman turvaamiseksi. Tähän työhön tarvitsemme riskinotto- kykyä, parasta saatavissa olevaa tietoa ja toi- siamme. Onneksi meillä on puskuri- na pullea luottamuksen pankkitili.

RITVA RASILA
Toiminnanjohtaja
Kirkon alojen ammattijärjestö
SVTL ry

AKI

Pappien ja kanttorien alaosastotoiminnan peruskurssi

AKI järjestää Pappisliiton ja Kantto- ri-urkuriliiton alaosastojen uusille toimijoille tarkoitetun peruskurssin 17.–18.3.2009.

Kurssilla perehdytään alaosastotoi- minnan perusteiden lisäksi ammatti- yhdistystoimintaan ja edunvalvon- taan yleensä sekä muihin akilaisille ajankohtaisiin asioihin. Kurssille ovat tervetulleita alaosastojen uudet toi- mijat: korkeintaan kaksi vuotta sitten alaosastoaktiivien uransa aloittaneet puheenjohtajat, sihteerit, hallituksen/ johtokunnan jäsenet tai muut nime- tyt toimijat.

Kurssi järjestetään pääkaupunki- seudulla. Paikkoja kurssille on rajoi- tetusti, ja paikat täytetään ilmoittau- tumisjärjestyksessä. Ilmoittautua voi vuodenvaihteen jälkeen. Kurssi on maksuton, ja myös kohtuulliset mat- kakustannukset korvataan.

Luottamusmies- koulutus

Vuonna 2009 JUKO järjestää kaksi luottamusmieskurssia, 27.–28.1. sekä 3.–4.2. Tiedustelut ja ilmoittautumi- set JUKOn toimistoon, www.juko.fi.

AKI järjestää luottamusmiehinä toimiville papeille ja kanttoreille täy- dentävän luottamusmieskurssin 27.– 28.10.2009. Kurssipaikka ja aihepiiri tarkentuvat myöhemmin.

DIAKONIAITYÖNTEKIJÖIDEN LIITTO

Diakonia-idea 2009 -kilpailussa pistetään hyvä kiertämään

DIAKONIA-IDEA 2009 -kilpailu nostaa esiin parhaita suomalaisia diakoniahankkeita. Hyvät ideat ja käytännöt halutaan kilpailun kautta yhteiseen käyttöön, arjen keskelle. Kymmenen kärkihanketta julkistetaan elokuussa 2009 Jyväskylän Kirkkopäivillä. Voittajat palkitaan syyskuussa Diakoniaityöntekijöiden päivillä Espoossa. Kaikki ehdotukset julkaistaan kilpailun verkkosivuilla.

Ensimmäinen Diakonia-ideakilpailu järjestettiin vuonna 2004. Pääpalkinnon sai Jyväskylän kaupunkiseurakunnan Vapaaehtoisesta työtoveriksi -seurakuntalaisten rekrytointi- ja koulutusprojekti. Tällöin ehdotuksia lähetettiin 50. Tämän vuoden kilpailuun odotetaan vieläkin enemmän ideoita. Uutuutena kilpailussa on opiskelijasarja. Hyviä innovaatioita voi ilmiantaa osoitteessa www.diakonia-idea.fi.

Kilpailun pääpalkinto on 5000 euroa. Opiskelijasarjan pääpalkinto on 500 euroa.

Valintaraatiin kuuluvat kehittämissuunnittelija, lääketieteen tohtori Ali Arsalo, yliopettaja, teologian tohtori Raili Gothóni, vuoden 2007 diakoniaityöntekijä, diakonissa Elisa Linkola sekä yhteiskunnallisen työn diakoni Katri Valve.

Kilpailuehdotukset tulee lähettää 25.5.2009 mennessä.

Diakonia-ideakilpailun järjestävät yhteistyössä Diakonia ry, Diakonialaitosten liitto ry, Kirkkohallituksen diakonia ja yhteiskuntatyö, Kirkkopalvelut, Diakoniaityöntekijöiden Liitto ry, Kotimaa-yhtiöt, Kirkon Ulkomaanapu, Diakonia-ammattikorkeakoulu sekä Seurakuntaopisto.

Lisätietoja: www.diakonia-idea.fi

Kimmo Saares, puh. 040 733 6440

Raili Suviranta, puh. 050 540 6192

IMAGESOURCE/SKOY

MITEN OLET SELVINNYT RAKENNEMUUTOKSESTA?

SEURAKUNTIA on yhdistymässä toisiinsa ennennäkemättömällä vauhdilla. Liitokset ovat toisinaan vapaaehtoisia, useimmiten pakon sanelemissa. Cruxissa alkaa ensi vuonna sarja, jossa julkaisemme seurakuntien työntekijöiden kokemuksia rakennemuutoksesta ja seurakuntien yhdistymisestä.

Miten työntekijänä olet kokenut seurakuntien yhdistymisen? Mikä on muuttunut? Mikä on nyt paremmin, mikä huonommin kuin ennen? Mihin kiinnittäisit tai toivoisit kiinnitet-

tävän enemmän huomiota, jos koko prosessi olisi vasta nyt alkamassa? Mitä opittavaa omassa yhdistymisprosessissanne olisi vastaavassa tilanteessa olevia seurakuntia ajatellen?

Kirjoita noin 4000 merkkiä sisältävä selviytymistarinasasi ja lähetä se osoitteella merja.laaksamo@akiliitot.fi. Ensi sijassa toivomme Sinun kirjoittavan nimelläsi, mutta poikkeustapauksessa voimme julkaista jutun myös nimimerkillä. Julkaistavat jutut päättää päätoimittaja, ja maksamme niistä kirjoituspalkkion.

Pirkko Kuukkanen

DTL:n kunniajäseneksi

OSANA LIITON 50-vuotisjuhlavuoden viettoa diakonissa Pirkko Kuukkanen (s. 1946) nimettiin liiton uudeksi kunniajäseneksi. Valinta julkistettiin Kirkon diakoniapäivillä Seinäjoella 11.10.2008.

Valinnallaan liitto haluaa muistuttaa, että järjestöelämässä on edelleen pitkäaikaisesti yhteisten asioiden hoitamiseen sitoutuneita jäseniä. Pirkko Kuukkanen on tästä oiva esimerkki. Hänen ay-uransa on kestänyt katkaumatta jo yli neljä vuosikymmentä – opiskeluaikasta eläkeikään.

Järjestötoiminnan moninaisuutta

Pirkko Kuukkasen järjestöura alkoi Sisälähetyseuran Diakonissaopiston oppilaskunnan puheenjohtajuudella 1960-luvun lopulla, ja opiston oppilaskunnan puheenjohtajana hän oli mukana jo liiton (silloinen Suomen Kirkon Sisarliitto) opiskelijatoiminnassa.

Työuransa aikana hän oli aktiivinen työskentelyseurakuntiansa alueella olevien alaosastojen, Leppävirran ja edelleen Kuopion, jäsenenä, sihteerinä ja puheenjohtajana. Näissä rooleissa hän on kokenut alaosastojen innostuksen ja hiljaisempien kausien vaiheet.

Liiton hallituksen, vuosikokouksen ja valtuuskunnan jäsen Kuukkanen on ollut liiton historian kiinnostavissa käännekohtissa, esimerkiksi vuoden 1973 vuosikokouksen sihteerinä. Kokous teki päätöksen anoa keskusjärjestö Akavan jäsenyyttä.

Kuopion seurakuntayhtymän akavalaisten luottamusmiehenä ja pääluottamusmiehenä Kuukkanen toimi reilut kymmenen vuotta eläkkeelle siirtymiseensä vuoteen 2006 asti. Luottamusmieskauteen mahtui muun mu-

assa viime vuosikymmenen lama ja kirkon sopimusjärjestelmän kehittäminen kohti paikallista sopimuskulttuuria. Hänen toimintaansa luottamusmiehenä on kuvattu tasapuolisesti kaikki edustamansa viranhaltijaryhmät huomioivana ja luotettavana neuvottelijana.

Aikoinaan liitolle lahjoituksena saadun kesämökin asioita Pirkko Kuukkanen on hoitanut pitkään. Suomalaiskansalliset tie- ja raja-asiat mökkinaapurien kanssa ovat tulleet tutuiksi.

Antaessaan saa

Miten rakkaus omaan järjestöön on kestänyt kaikki nämä vuosikymmenet?

– Jo opiskelijana kiinnostuin järjestöelämästä. Mentyäni työhön Leppävirran rovastikunnan sisaret tulivat toivottamaan uuden työntekijän tervetulleeksi. Samalla nuorin ja kokemattomin pantiin silloisen Sisarliiton alaosaston sihteeriksi. Astuin näköalapaikalle diakonian ammatin, koulutuksen, vaikuttamisen ja edunvalvonnan kehittämisessä. Sain kipinän siihen, että yhteisten asioiden hoitamisessa tarvitaan vastuunkantajia.

Kan-nustavaa on ollut, kun liiton pitkäjänteinen työ on tuottanut myönteisiä tuloksia. Koko diakonia-

työntekijöiden

ammattikunnan kannalta merkittävä ja rakentava ratkaisu oli ammattikunnan järjestöelämän eheytyminen 1990-luvun alussa, kun diakonit lakkauttivat järjestönsä ja muodostui yksi yhteinen järjestö. Kysymyshän oli samaa diakoniatyötä tekevästä, joihin sovellettiin samoja sopimuskohtia. Sanotaan, että antaessaan saa. Minulle se on tuonut hyviä ystäviä ja iloisia mielen se, että olen saanut kantaa korteni kekoon yhteisten asioiden hoitamisessa.

Mikä mielestäsi on alaosaston merkitys jäsenelle?

– Paikallistoiminta on ollut konkreettinen tapa edistää ammattikunnan yhteisiä asioita ja tukea alueensa diakoniatyöntekijöitä. Se on antanut mahdollisuuden käsitellä omaan työhön ja ammattiin liittyviä kysymyksiä, saada tietoa edunvalvonnasta ja tehdä aloitteita liiton päättävälle elimelle. Minulle se on ollut kuin koti, johon on ollut hyvä tulla. Saman ammattikunnan ihmisten yhteys, yhteinen jakaminen ja vertaistuki ovat auttaneet kasvamaan diakoniatyöntekijänä ja vahvistaneet identiteettiä.

Alaosastojen toimintaan osallistuminen on vähentynyt. Toivoisin tähän uutta innostuneisuutta. Vain osallistumalla voi vaikuttaa.

Kokemukseni on ollut, että ammatillinen yhteys ja työn ilon vahvistaminen voimaannuttavat ja auttavat jaksamaan paremmin.

Liiton aiemmin nimetyt kunniajäsenet ovat Aira Railio, Hanna Arvelin, Marja Pakarinen, Tuovi Vastela, Erkki Jeskanen ja Kaarina Lappalainen

Pirkko Kuukkanen

Tiistai oli perinteinen pantapäivä. Messun pukeutumiskoodina oli papin tumma arkipuku tai juhlapuku.

Papit kokoontuivat Helsingissä

Noin 700 pappia eri puolilta Suomea kokoontui lokakuussa Papiston päiville Helsingin Messukeskukseen. Päivien otsikkona oli Pappina ajassa. Päivillä pohdittiin mennyttä, nykyistä ja tulevaa.

Papiston päivien yhteydessä vietettiin Pappisliiton 90-vuotisjuhlia. Tapahtu-

ma alkoikin tiistaina Temppeliaukion kirkossa liiton 90-vuotisjuhlamessulla.

Kirkkoon tulevaisuusagentti?

Pappisliiton puheenjohtaja Jukka Huttunen kertoi avauspuheessaan haluavansa kirkkoon uuden tulevaisuusagentin viran. Kirkolliskokouksessa pohditaan parhaillaan tulevaisuusvaliokunnan perustamista.

– Tulevaisuuden tekijät ovat kentällä, seurakunnissa. Noiden puurtajien rinnalla tarvitsemme tulevaisuustyöskentelyyn keskittyvää asiantuntijaa. Asiantuntijaa, joka herättelee, valmistelee ja kokoaa monesti niin kovin hahmottomattoman tulevaisuuden aavistelemisen ja johtopäätösten, suuntien näyttämisen keskustelua kirkosamme.

– Suomen kirkon pappisliiton pu-

heenjohtajana esitän, että kirkossa ne, joille asia kuuluu, ottaisivat asiassa voimakkaan etukenon ja perustaisivat uuden tulevaisuusagentin viran. Yksityiskohdat selkiytyvät, mutta nyt tarvitaan vain rohkeutta ja tahtoa sijoittaa tälläkin tavoin tulevaisuuteen, Huttunen sanoi. Samalla hän kiitteli

Pappisliiton 90 vuotta sitten perustaneiden rohkeutta.

Apuraha Satu Suonperälle ja Terhi Paanaselle

Pappisliitto jakaa joka toinen vuosi apurahoja opinto- ja avustusrahostosta. Tällä kertaa tieteellisen apurahan

sai Hämeenlinna-Vanajan seurakunnan kappalainen Satu Suonperä. Suonperän tutkimuksen otsikkona on Suomalaisten kotien kristillinen kasvatusta – Rippikoululaisten vanhempien käsitys perheiden arvomaailmasta, kristillisestä kasvatuksesta ja rippikoulun merkityksestä maalla sekä kaupungissa.

Käytännöllisen apurahan sai Malmin seurakunnan seurakuntapastori Terhi Paananen. Paananen etsii uusia raamattuopetuksen menetelmiä ja tekee niistä materiaalia seurakuntien nuorisotyön ja erityisesti rippikoulutyön käyttöön.

Apurahat olivat suuruudeltaan 5000 euroa.

PAPISTON PÄIVÄN KUVAT ANTTI LUUKKONEN

Pappisliiton puheenjohtaja Jukka Huttunen toivoi kirkkoon tulevaisuusagenttia.

Apurahan saajat Terhi Paananen ja Satu Suonperä AKIn apulais-toiminnanjohtaja Merja Laaksamon kukitettavina.

AKIn toiminnanjohtaja Esko Jossas kertoi liiton historiasta.

Juhlamessun liturgeina toimivat Stina Lindgård ja Hans Tuominen.

Näyttelyssä olivat mm. Pappisliiton kotisivut, Pappisliiton jäsenlehti, papit sarjakuvissa vuosien varrella sekä Papinpuolisoiden Liiton pappila.

Pappilan isäntä Juha Kauppinen ja vieraina olleet liiton kunniajäsenet Tapani Vuorela ja Osmo Setälä muistelivat kirkon työehtosopimusneuvotteluja muutaman vuosikymmenen takaa. Sisäkön roolissa ollut Paula Kokko tarjoili kahvia.

Pappeudelta puuttuu suuri yhteiskunnallinen missio

ENSIMMÄISEN PÄIVÄN aiheena oli myös Juuret menneessä. Siinä pohdittiin, käyttääkö kirkko mennyttä voimavarana.

Dosentti Esko M. Laineen alustuksen aiheena oli papiston yhteiskunnallisen aseman ja kuvan muuttuminen itsenäisessä Suomessa. Laineen mukaan pappeudelta puuttuu tänään suuri yhteiskunnallinen, yhteinen missio.

– Pienempiä missioita kyllä on, mutta toisin kuin aikaisemmin sopeutuminen vaatii papilta toisenlaista omaa panosta. Vaikka työtä on taatusti vähemmän kuin itsenäisyyden alkuaikoina,

papinviran hoitaminen on entistä paljon vaikeampaa. Kirkon tämän hetken yhteiskunnallisia funktioita ovat sielunhoito, kasvatus ja diakonia. Keskustelun kannalta ne ovat joskus kovin erillään toisistaan, Laine pohti.

Pastorina Helsingin Malmin seurakunnassa työskentelevän Laineen mielestä papin monimutkaistunut rooli näkyy myös polarisaationa suhteessa teologiaan.

– Osa papistosta etsii rooliaan ja missiotaan kouluttautumisen kautta. Meillä on ennätysmäärä teologian tohtoreita. Toiset vihaavat koko teologiaa

ja orientoituvat oman perheensä, harastusten ja ystävien välityksellä. Heille pappina oleminen on jonkin käytännöllisen kutsumuksen toteuttamista jollain rajatulla työalalla.

– Molemmat näistä malleista kuvaavat paitsi papin yhteiskunnallisen roolin muuttumista myös papiston yhteisen tehtävän hämärtymistä.

Laineen mielestä pappien pitäisi oppia uudenlaista avointa keskustelua ja ymmärtämistä. Tämä edellyttäisi uudenlaista mahdollisuutta opiskeluun, ei vain yliopistossa vaan myös viransaamisen jälkeen.

Jokaisen sukupolven oma pappuus

Laineen alustuksen teemoja pohtivat Mikkelin piispa Voitto Huotari ja Porvoon piispa Gustav Björkstrand. Huotari korosti yhteisen mission ja toisaalta monimuotoisuuden tärkeyttä.

– Monimuotoisuus on tavattoman merkittävä rikkaus. Sitä on ruokittava. Jokainen haluaa toteuttaa omia suuria unelmiaan ja juuri tämmöiseen on annettava tilaa.

– Vaikka olemme erilaisia, meillä on erilaisia visioita ja teemme eri tavalla työtä, meillä on yhteinen pohja. Missiomme perusta on yhteinen, Huotari sanoi ja toivoi, että yhteinen perusta lausuttaisiin ääneen nykyistä useammin.

Huotari epäili kirkon kääntyneen liikaa sisäänpäin. Esimerkiksi jumalanpalvelusuudistus on ollut hyvä asia, mutta samalla kirkko on unohtanut kirkon ulkopuolella oleva ihmiset.

– 1960-luvulla koimme erittäin suurta uhkaa kirkkoa ja kristinuskoa kohtaan. Silloin tapahtui ulospäin-suuntautumista, toisaalta herätyskristillisyyden, toisaalta työmuotojen kehittämisen suhteen. Meillä oli optimismeja. Ajattelimme, että maailma on meille avoinna ja muutamme maailman, Huotari sanoi ja toivoi vastaavanlaista optimismia myös kirkon nykynuorille.

Jokaisen sukupolven pappien pitää löytää oma pappautensa ja toteuttaa sitä.

– Nuorille aikuisille minä en kykene olemaan pappina sitä, mitä te nuoret aikuiset papit heille olette. Jokaisella sukupolvella pitää olla omat pappinsa. Jokainen nuori pappi toivottavasti elää nuoren aikuisen elämää, koska juuri semmoisia ihmisiä pappeina tarvitaan.

Virta kohti kirkkoa

Gustav Björkstrand totesi vapaa-ajattelijoiden harjoittavan tietoa poli-

tiikkaa puhuessaan kirkostaeroamisluvuista. Björkstrand muistutti, että 1960-luvulla uskonnon ajateltiin olevan ohi. Tänä päivänä uskon sosialoginen virtaus on päinvastainen. Uskonto on palannut esimerkiksi politiikkaan ja akateemisiin piireihin. Virta ei palaa kuitenkaan kirkkoon. Vastaava ongelma on muillakin instituutioilla. Ihmiset eivät halua sitoutua niihin pidemmäksi aikaa. Taustalla on individualismi.

– Nyt on tuhannen taalan paikka kääntää virta kirkon suuntaan. Siihen on kaikki mahdollisuudet, Björkstrand kannusti.

Björkstrand piti diakonian ja sielunhoidon merkitystä erityisen tärkeänä.

– Vaikka korostan saarnan merkitystä, saarnaamisen kautta on vaikea tavoittaa postmodernia ihmistä. Mutta jos kuljet vierellä ja olet auttamassa, papin tärkein tehtävä nousee esiin. Sitä kautta on todellinen keskusteluyhteys ja mahdollisuus viedä sanomaa eteenpäin. ■

- Säätypappuus jätti pappiskuvaan paljon piirteitä, jotka ovat yhä nähtävissä, Esko M. Laine sanoi alustuksessaan.

PAPPINA AJASSA

MIKÄ ON JUMALAN OIKEA PAIKKA? PAPISTON PÄIVÄT 14.-15.10.2008

Petri Merenlahti alusti aiheesta Mikä on Jumalan oikea paikka? Hän nosti esille kysymyksiä: Mitkä ovat hengellisen todellisuuden ja mielekkään Jumalasta puhumisen rajat? Mikä on tarpeetonta väistämistä ja oman sanoman piilottelua, mikä pakenemista hengellisen kielenkäytön taakse? Mikä on falskia, mikä taas sellaisen lupaamista, mihin todellisuus ei oikeasti anna myöten? Pohdintaan Jumalasta ajassamme osallistuivat piispat Kari Mäkinen ja Matti Repo.

Kiinni ajassa -osiossa pohdittiin mihin pappeja ja kirkkoa tarvitaan. Uutisankkuri Sanna Ylä-Jussila luki mediassa olleita uutisia kirkosta.

Tulevaisuuden haasteita

PAPPINA AJASSA
PAPISTON PÄIVÄT 14.-15.10.2008

PAPISTON PÄIVIEN päätösohion aiheena oli katse tulevaisuudessa. Tulevaisuudentutkija Ilkka Halava pohti alustuksessaan, millainen kirkon ja pappeuden tulevaisuus on seuraavan kymmenen vuoden näkökulmasta.

Halava kyseli, onko kirkko työmuotoineen palvelemissa kaikkia suomalaisia vai ovatko työmuodot kohdistettu vain osalle.

– Onko niin, ettemme tunne kaikkia suomalaisia enää niin hyvin kuin pitäisi ja niin kuin olemme aikaisemmin tunteneet? Kohdistettuja työmuotoja, joiden tehtäväkään ei ole tavoittaa suuria massoja, tulee entistä enemmän. Niihin kannattaa suhtautua varsin suotuisasti.

Kirkko haluaa luoda ja vahvistaa yhteisöjä ja puhuu yhteisöllisyyden

puolesta.

– Silti meidän työyhteisöissämme vallitsee melko suuren luokan individualismi. Meillä on melko paljon omia näkyjä, joita toteutamme – siitä huolimatta, mitä yhteinen agenda sanoo. Aika lailla uskomme siihen, että meillä on oikeus ja velvoitus toimia tiettyillä tavoilla ja tiettyjen asioiden edesauttamiseksi silloinkin, kun niitä ei lue strategian dokumentaatiosta.

Halavan mukaan kirkolta odotetaan, että sen työyhteisöt ovat hyviä yhteisöjä. Haasteena on toteuttaa yhteisöllisyys aidosti niin, että siitä voidaan ottaa mallia maallisissa yhteisöissä.

Halava kannusti myös aktiivisyyteen verkossa.

– Verkko-yhteisöt eivät ole vain virtuaalimaailmaa edes vuonna 2008.

Mutta vuonna 2015 on täysin selvä, että meidän tapamme rakentaa yhteisöllisyyttä, kommunikaatiota, ihmisten kohtaamista pitää sisällään niin verkossa kohtaamisia kuin kasvokkain kohtaamisia.

Yhteisöllisyystutkijoiden mukaan verkossa aktiiviset ja sosiaaliset ihmiset ovat keskimäärin merkittävästi sosiaalisempia kasvokkain kohtaamisessa. Näin ollen verkossa kohtaaminen ei vähennä yhteisöllisyyttä.

– Erityisesti alle 40-vuotiaiden ajatusmaailmassa ei ole olemassa rajaa virtuaalisen ja todellisen välillä. Siksi meidän pitää olla siellä, missä matalimman kynnyksen kontakti on todennäköisintä. Tällä hetkellä matalimman kynnyksen kontaktia otetaan moitteen paikkaan, mutta meihin vielä niukasti, Halava pohti.

Halavan mukaan kirkon pitäisi kyetä ottamaan nykyistä paremmin vastaan vapaaehtoistyöstä innostuneet suomalaiset. Kirkolla on myös vastuu siitä, että ihmisillä on riittävästi työvälineistöä ja hallussaan oikeanlainen terminologia hengellisistä asioista puhuessaan.

Edelleen kirkon tulee haastaa nykyajan rationaalis-teknisyyttä, materiaattis-logisuutta sekä tehokkuuden, tuottavuuden ja toiminnallisuuden korostumista. Kirkon valtteja ovat monipuolisuus, inhimillisyys ja ihmis-kasvoisuus. Tämä lisää hyvinvointia ja onnellisuutta.

Tulevaisuuden pappi – fasilitaattori

Ilkka Halavan alustuksen teemoja pohtivat Espoon piispa Mikko Heikka ja Oulun piispa Samuel Salmi.

Mikko Heikka totesi, että meidän aikanamme on tapahtunut kääntymistä subjektiin. Siinä korostuvat privatisoituminen, yksilöllisyys ja henkilökohtaisuus. Kirkon historiassa on eväitä, joilla vastata tähän muutosprosessiin. Niitä ovat esimerkiksi keskiajan mystiikka, pietismi ja herätysliikkeet.

– Yksilöllistymiseen sisältyy vaaratekijöitä, kuten itsekkyyden, raakan julmuuden ja narsismin. Mutta siihen sisältyy myös erittäin positiivisia vaihtoehtoja. Yksilöllisyys myös aina rakentaa yhteisöjä. Keskiaikana rakennettiin luostareita. Herätysliikkeet rakensivat kansanopistoja, ja herätysliike itsessään oli jo suuri yhteisö. Yksilöllisyys on suuri haaste ja mahdollisuus meille.

Heikka pohti, että tulevaisuuden kirkossa papit ja maallikot tekevät työtä vertaisina yhdessä. Kirkossa valmistellaan parhaillaan papin ydinosa-

misen kartoitusta. Tulevaisuudessa papista voisi tulla enemmän fasilitaattori, tilan ja edellytysten luoja. Kun kirkossa päästään vertaisuuteen, papit vapautuvat siihen, mikä on heille keskeistä.

– Pappi luo tilaa sille, että vastuuta kantavat seurakuntalaiset ottavat oman paikkansa seurakunnissa. Olemme saaneet teologisen koulutuksen, olemme hengellisen elämän asiantuntijoita parhaimmillaan, ja se on meidän ydintehtävämme. Käytännön toteuttamisessa tarvitsemme meille vertaisia maallikoita. On tärkeää, että otamme vapaaehtoistyöntekijät samanarvoisina ja arvostamme heidän osaamistaan. Heillä on jokaisella oman ammattinsa perusteella tavattoman paljon sellaista, millä he voivat rakentaa seurakuntaa.

– Jalkapallon suurena ystävänä sa-

Teologian ylioppilaat Salla Romo ja Vesa Engström tekivät piispoille kiperiä kysymyksiä, muun muassa papin palkasta ja työajoista. Piispojen mukaan parannusta on tiedossa. Milla Mäkitalo johtatteli keskustelua.

noisin, että tulevaisuudessa papin tehtävä on toimia kymppipaikalla, siis Jari Litmasena: pappi syöttää, avaa peliä ja antaa maallikoiden ratkaista.

Heikan mukaan maallikoita tarvitaan jatkossa senkin takia, että todennäköisesti kirkossa ei ole jatkossa niin monipuolista ja rikasta työntekijäkuntaa kuin nyt. Myönteisenä maallikotyön esimerkkinä Heikka toi esiin Espoossa viime kesänä pidetyt herättäjäjuhlat. Ennakoon oli huoli siitä, löytyykö vapaaehtoistyöntekijöitä riittävästi.

– Lopputulos oli se, että saimme maallikoita, vertaisia työntekijöitä, aivan uskomattoman määrän. Vanha pohjalainen kökkähenki elää edelleen urbaanimiljöössä.

Olemme toivon välittäjiä

Samuel Salmen mielestä tulevaisuuden kirkkoa voisi hahmottaa vapau-

tusliikkeen näkökulmasta. Sen ytimessä ovat sanat anteeksiantamus ja touus.

Salmi loi visioita seurakunnasta, jossa papit ja kaikki työntekijät toimivat yhdessä tiiminä. Erilaiset koulutustaustat ja osaamisen kirjo otettaisiin huomioon seurakunnassa. Sitä kautta olisi hyvä pyrkiä yhteiseen päämäärään.

– Olemme lähetettyjä tärkeää tehtävää varten. Meillä on iso ja suuri lähetäjä, joka on pyhä. Seurakunnan tehtävä on vapauttaa voimavaroja tiimijajatteluun. Aika paljon seurakunnissa on voimaa syövää byrokratiaa ja toimintamalleja, jotka estävät työyhteisöjä kasvamaan yhteen.

Salmi uskoo, että valtaosassa seurakuntia on monia muita yhteiskunnan instituutioita ja yrityksiä vapaampi kulttuuri. Seurakunnissa hyväksytään varsin paljon myönteistä yksilöllisyy-

tä. Tämä on voimavara seurakuntien elämässä nyt ja tulevaisuudessa.

Salmen mielestä pappisura on hyvä valinta.

– Meillä on tehtävä, joka on niin hieno ja tärkeä, että sen hienompaa tehtävää täällä maailmassa ei ole. Olemme toivon välittäjiä. Se on yksi tekijä, joka tekee kirkosta todella rautaisen työpaikan. ■

*Katso Pappisliiton kotisivulta
(www.pappisliitto.fi) Papiston päivillä
pidetyt luennot ja puheet
sekä kuvakollaasi.*

Sanna Ylä-Jussila jututti Kimmo Kääriäistä, Taina Mannista, Jouni Lehikoista ja Tiina Partasta. Kajaanin kappalainen Taina Manninen tuki UPM Kajaanin paperitehtaan työntekijöitä, kun tehdas päätettiin lopettaa. Jouni Lehiokainen on kirkkoherrana Turun Mikaelin seurakunnassa, joka tarjosi turvapaikan iranilaiselle kurdinlaiselle Naze Aghaille. Kappalainen Tiina Partanen oli mukana Jokelan koulutragedian jälkeisessä kriisityössä. Kääriäinen on Kirkon tutkimuskeskuksen johtaja.

Papin näkökulma

JUHANA SIHVO työskentelee seurakuntapastorina Jyväskylän maaseurakunnassa. Sihvo oli Papiston päivillä ensimmäistä kertaa.

– Aloituspäivän messu, toisen päivän aamurukous sekä pitkin ohjelmaa yhdessä laulettu virret loivat minulle vahvaa yhteenkuuluvuuden tunnetta. Pitkät tauot ohjelmien välissä ja iltajuhlan seurusteluluonne tekivät mahdolliseksi arvokkaan kohtaamisen tovereiden kanssa, Sihvo kertoi.

– Ensikertalaisena Papiston päivillä minulle tärkeintä olivat omaan pappisidentiteettiini liittyvät asiat. Tämä näkyi kohdallani konkreettisimmin pukeutumisen pohdiskelussa. Puin juh-

lamessuun kaftaanin, mikä sai minut puolestaan tuntemaan yhteenkuuluvuutta, koska paikalla oli vain harvoja juhlapukuun pukeutuneita.

Sihvo piti päivien alustuksia ja niihin liittyneitä keskusteluja hyvänä kokonaisuutena. Ohjelma ei mennyt liian raskaaksi, kun mikään yksittäinen osio ei kestänyt kauan.

– Positiivisimpina mieleen jäivät ensimmäisenä päivänä Esko M. Laineen alustus, sitä seurannut piispojen keskustelu sekä iltajuhla. Toisena päivänä parasta antia olivat seurakuntapappien kuulumiset valtakunnallista julkisuutta saaneiden kriisien aikana.

– Ilkka Halavan alustus oli mielenkiintoinen vyörytys. Petri Merenlah-

den esitys oli kiinnostava, mutta ylitti älyllisyydessään ja syvällisyydessään senhetkisen keskittymiskykeni rajat, Sihvo pohti.

Kaiken kaikkiaan Sihvo oli tapahtumaan tyytyväinen.

– Huomasin kaipaavani Papiston päiviltä uutta virtaa ja hengähdyspaikkaa arjen keskelle. Meitä ei prässätty vaivaksi asti ammatillisilla kysymyksillä. Kun kaikki tilaisuudet olivat yhteisiä, mieltä ei tarvinnut vaivata myöskään vaihtoehtoisin ohjelmiin liittyvillä valinnoilla.

*Koosteen Papiston päiväistä kirjoitti
Juhana Unkuri ■*

Vuoden pappi Pekka Huokuna – monitaitoinen kehittäjä

– Jos tulevaisuudessa on näkyvissä uhkatekijöitä, niiden suhteen on oltava itse aloitteellinen ja tehtävä tarvittaessa ikäviäkin ratkaisuja. Ei pidä jäädä odottamaan, että joku muu tekee hankalat ratkaisut – eikä taatusti välitä meidän tarpeistamme, sanoo vuoden papiksi valittu Mikkelin maaseurakunnan kirkkoherra Pekka Huokuna.

Seurakuntia on viime vuosina koetellut yhä ankarampi rakennemuutos. Pekka Huokunan mielestä rakennemuutos ei ole itsetar koitus, vaan olennainen kysymys on, mihin rakennemuutoksella pyritään.

MERJA LAAKSAMO

AKIN APULAISTOIMINNAN-
JOHTAJA

– Tärkeää olisi miettiä, miten kirkon toiminta voidaan tulevina vuosina turvata kaikilla Suomen paikkakunnilla. Kaiken kaikkiaan pitäisi kiinnittää huomiota siihen, miten seurakuntien varsinainen toiminta voidaan parhaiten hoitaa, eikä miettiä ensisijaisesti sitä, missä seurakuntien rajat ovat. Toisin kuin kunnilla, seurakunnilla on käytössään monia erilaisia ratkaisumalleja, joilla toiminnan tukena olevat rakenteet voidaan järjestää. Näitä tulisi käyttää monipuolisesti hyväksi, sillä seurakunnat ovat niin erilaisia, että yhteen muottiin niitä on turha yrittääkään ahtaa.

– Erityisesti on pidettävä huolta paikallisidentiteetistä ja -yhteisöistä. Parhaimmillaan toiminnan tukena olevia rakenteita uudistamalla voidaan yksittäisen seurakuntalaisen osallisuutta kirkon uskosta vahvistaa, Huokuna painottaa.

Rovastikunnallista yhteistyötä

Lääninrovastina Huokuna on kehittänyt aktiivisesti rovastikunnallista toimintaa. Hänen johdollaan Mikkelin tuomiorovastikuntaan on luotu rovastikunnallisen sopimusyhteistyön malli. Sen perusideoita on voitu hyödyntää kirkossa valmisteilla olevissa kirkonkirjojenpidon ja tietojärjestelmien kehittämishankkeissa sekä henkilöstö- ja taloushallinnon kehittämishankkeissa.

Yhteistyön lisäämisessä Huokuna näkee vielä paljonkin mahdollisuuksia.

– Erityisesti verkostomuotoista yhteistyötä voi lisätä vielä paljon. Helppointa se on toteuttaa tukipalvelujen alalla, mutta nyt olisi lähdeävä rohkeasti tekemään uusia avauksia myös varsinaisessa seurakuntatyössä. Enkä tarkoita vain yhteisiä virkoja, vaan uudenlaista, toiminnasta nousevaa lähestymistä kirkon perustyöhön.

– Yhteistyön täytyy olla aitoa: kaikkien osapuolten on siitä hyödyttävä. Yksipuolinen yhteistyö ei toimi. Yh-

teistyö vaatii aina luottamusta, joten sitä on lähdeävä aktiivisesti rakentamaan. On parempi lähteä alkuun pienin askelin kuin olla tekemättä mitään. Yhteistyössä tarvitaan myös avoimuutta ja rehellisyyttä. Sitä ei voi rakentaa toiveajattelun varaan, vaan kovien faktojen pohjalta. Lisäksi on huomioitava paikalliset olosuhteet ja tuttava toimivia yhteisöjä.

Pekka Huokuna toimii toista kautta kirkolliskokousedustajana. Hänet on valittu myös kirkkohallituksen täysistunnon pappisjäseneksi kuluvalle nelivuotiskaudelle.

Moniarvoinen tulevaisuus

Kirkossa on alettu huolehtia tulevaisuudesta, kirkolliskokous miettii jopa tulevaisuusvaliokunnan perustamista. Pekka Huokuna katsoo rohkeasti tulevaisuuteen.

– Kirkolla on annettavaa nykyajan suomalaiselle, jota edelleen kiinnostavat ihmisen elämän suuret kysymykset. Kirkon – ja erityisesti meidän pappien – on kuitenkin ymmärrettävä moniarvoisen yhteiskunnan idea: Ei pidä pyydellä anteeksi omia arvojaan, vaan tuoda ne rohkeasti esiin ja käyttöön. Vain siten voi syntyä luovaa vuoropuhelua muiden kanssa.

– Tulevaisuuden käytännön haasteena näen sen, että meidän kirkon työntekijöiden on oikeasti ruvettava opettelemaan yhteistyötä niiden työtovereittemme kanssa, jotka ajattelevat eri tavalla kuin me. Uskon, että ne asiat, jotka meitä yhdistävät, ovat suurempia kuin ne, jotka meitä erottavat.

PAPPINA AJASSA
10.12.08 10.12.08 10.12.08 PAPISTON PÄIVÄT 14.-15.10.2008

Vuoden pappi -valinnan perusteluissa todetaan, että Pekka Huokuna on noussut merkittäväksi vaikuttajaksi ja kehittäjäksi niin kirkollisessa ympäristössä kuin Mikkelin seudun yhteiskunnallisissa verkostoissa.

Tätä asiaa haluaisin ainakin itse opetella, vaikka se ei tunnukaan aina kovin helpolta, Huokuna toteaa.

Töissä...

– Koen kirkon jumalanpalveluselämän kantavan minua. Minulle on tärkeää, että pääsen toimittamaan messua ja saarnaamaan. Vaikka suuri osa työstäni kuluu hallinnon parissa, minulle on tärkeää tehdä myös papin perustyötä.

– Olen saanut tehdä työtä sellaisissa

työyhteisöissä, joissa on ollut hyvä tekemisen meininki. Iloitsen siitä, että saan tehdä työtä motivoituneiden ja asiaansa uskovien työtoverien kanssa.

Verkostoituminen muun yhteiskunnan toimijoiden kanssa on minulle paitsi tärkeä tehtävä, myös motivoiva mahdollisuus.

...ja vapaalla

Vapaa-ajallaan Pekka Huokuna kirjoittaa. Siitä on todistuksena hänen viimeksi kirjoittamansa kirja *Seura-*

kuntien sopimusyhteistyö. Mutta liikenee aikaa muuhunkin.

– Kaikenlainen sanankäyttö on lähellä sydäntäni, vaikka viime aikoina oma luova kirjoittaminen on ollutkin vähän katkolla. Haaveilen edelleen romaanin kirjoittamisesta.

– Harrastuksiini kuuluu Unkarin rikas kulttuuri, unkarin kieltä unohtamatta. Myös oman fyysisen kunnon hoitaminen tuntuu aina vain tärkeämmältä. ■

Jäsenlehti 50 vuotta sitten

JÄSENLEHTEÄ JULKAISTIIN vuonna 1958 otsikolla Uutisia ja tiedotuksia Pappisliiton jäsenille.

Varsinaista kansikuvaa lehdessä ei tuolloin vielä ollut, vaan kannessa oli sisällysluettelo. Lehteä julkaistiin kuusi numeroa vuodessa. Pääpaino oli pyhäpäivien tekstien selityksissä, joiden lisäksi lehdessä oli muutamia muita juttuja. Vähimmillään muita juttuja oli vain neljä sivua, numerossa neljä.

Liiton puheenjohtajana toimi 50 vuotta sitten professori Aimo T. Nikolainen ja sihteerinä teol. lis. Yrjö Knuutila, tuttuja henkilöitä tiettyjen ikäpolvien papeille.

Jo tuolloin liitossa kiinnitettiin huomiota rekrytointiin. Pappisliitto julkaisi abiturienteille ja uusille ylioppilaille suunnatun kirjasen *Jaloon toimeen*, jonka oli toimittanut Esa Santakari. Kirjanen julkaistiin piispainkokouksen asettaman pappispuhlakomitean toivomuksesta.

Juhlan yhteydessä luontopäivät

Pappisliitto juhli kyseisenä vuonna neljäkymmenvuotista taivaltaan. Juhlan vietto alkoi kunniakäynneillä entisten puheenjohtajien ja sihteerien haudoilla. Suurkirkossa pidetyn avajaisjumalanpalveluksen jälkeen alkoivat sielunhoidon teemoihin keskittyneet kolmipäiväiset teologiset luontopäivät. Teologinen tiedekunta oli järjestänyt päivät 40-vuotisjuhlien johdosta ja ”mobilisoinut esitelmäsihteeriksi kaikki professorinsa ja lisäksi kolme ulkomaista teologia sekä yhden entisen opettajansa”. Liiton puheenjohtaja Nikolainen oli samaan aikaan teologisen tiedekunnan dekaani.

Luontopäivillä oli mukana noin 300

pappia, noin 200 teologian opiskelijaa sekä 100 teologiasta kiinnostunutta maallikkoa.

Pappisliiton juhla ylitti laajasti uutiskynnyksen 50 vuotta sitten. Erityisesti avioliittoetiikan ongelmista luennoinut tanskalainen professori Sørensen sekä nykyajan kulttuurin ongelmia käsitellyt Yrjö J. E. Alanen nousivat uutisotsikoihin. Alanen luennoi muun muassa ”nykyaikaisesta kuvaamataiteesta ja iskelmämusiikista sekä siveellisestä ala-arvoisesta kaunokirjallisuudesta”.

Jäsenlehdessä todetaan: ”Näiden päivänpolttavien kysymyksien käsitteily oli omiaan tekemään Pappisliiton juhlat ja siihen liittyneet luontopäivät ’ensisivun uutiseksi’ koko maassa.”

Presidentti Kekkonen mukana

Varsinaisesta iltajuhlasta todetaan, että se alkoi klo 18.15 maan ensimmäisessä kokoussalissa, Yliopiston juhlasalissa – ja päättyi täsmälleen klo 20. Juhlasta muodostui ”koko kirkon ja yhteiskuntamme eri piirien kohtaaminen”. Tasavallan presidentti ja rouva Kekkonen olivat mielihyvin noudattaneet kutsua. Maan hallitusta edusti kolme ministeriä puolisoineen. Jäsenlehti luettelee lisäksi noin sivun verran maamme senaikaista korkeinta johtoa eri instansseista. Lopuksi todetaan vielä, että kirkon johto oli mieslukuisesti paikalla ja nimetään mukana olleet piispat ja kirkoneuvokset.

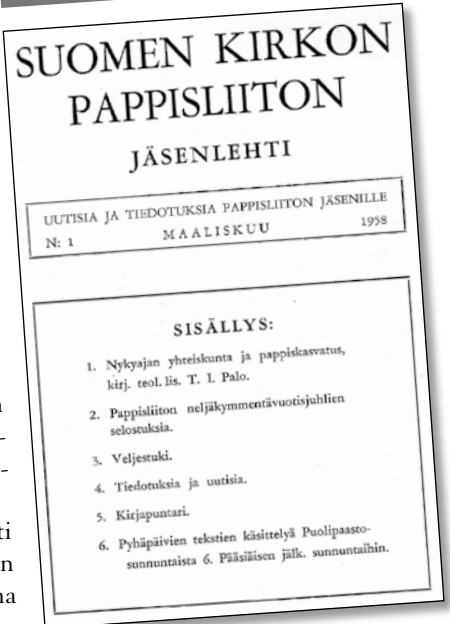
Professori Erkki Kansanaho piti juhlassa esitelmän aiheesta Suomen kirkon papisto itsenäisyyden aikana (vrt. 90-vuotisjuhlien esitelmä). Juhla-

puheen piti piispa Martti Simojoki aiheesta Julistus ja sielunhoito.

Aikakautta kuvaa se, että luontopäivillä näytettiin myös elokuvia. Ensimmäisenä päivänä oli vuorossa lyhytelokuva Kirkko suomalaisessa maisemassa, jossa esiintyi muun muassa arkkipiispa Ilmari Salomies.

Luontopäivien lopuksi nähtiin ylimääräisenä numerona yli kolmetuntinen spehtaakki The Ten Commandments. Jäsenlehti lopettaa juhlakuuksensa arviointiin: ”Vaikka tämä Mooseksen elämää kuvaava värifilmi sisälsi amerikkalaiseen tapaan runsaasti historiallisia ja teologisia virheitä, oli katsojakunta kuitenkin näkemäänsä tyytyväinen ja yhtyi Paramount-toiminimen edustajille esitettyyn kiitokseen.” ■

Jäsenlehti 1/1958

”Rakkaat fariseukset” juhlivat

Syntymäpäivät on sitten pidetty ja komeasti! Monet pitkästäkin matkasta tulleet sanoivat, että näille juhlille kannatti lähteä.

Niin, mikä niissä Pappisliiton juhlissa oli sellaista, jonka tähden todella kannatti lähteä pitkänkin matkan takaa?

Ne erinomaiset luennotko, joiden aiheet ovat kaikkien tiedossa ja joiden sisältö on suurimmalta osalta Kotimaassa selostettu, nekö tekivät juhlista unohtumattomat? Varmasti osaltaan, vaikka jonkin sisällöstä olisikin paremmin saanut selvän lukemalla kotona saman — suomeksi.

Vai pääjuhlako Yliopiston kauniissa juhlasalissa oli uhrausten ja vaivan arvoinen? Totisesti! Puheet ja esitelmähän olivat lähes täydelliset, ja olisittepa vain olleet tekin, jotka ette syystä tai toisesta päässeet mukaan, silloin paikalla, kun yhdessä Presidentin kanssa veisasimme Isänmaan virttä, niin olisitte voineet todistaa kanssamme tunnelman olleen aidosti korkealla! Ja kuitenkin sekään ei ollut mielestäni parasta näissä juhlissa.

Ei myöskään se hieno päivällinen Porthanian uutuutta hohtavissa suojissa ollut parasta, vaikka jäätelö oli hyvää ja kaikki muukin.

Parasta koko juhlissa oli mielestäni se, että ne antoivat lupauksen valvovasta ja yksimielisestä papistosta. ”Rakkaat fariseukset”, oliko se totta?

Paljon olivat työvaliokunnan — usein kuulemma yövaliokunnan — jäsenet nähneet vaivaa. Kiitos teille siitä! Ette valvoneet turhaan!

Matti Hakkarainen

Kutsumus – menneen ajan romantiikkaa?

ELINA FUCHS

SAIRAANHOITAJA (AMK) -DIAKONISSA, JYVÄSKYLÄN KAUPUNKISEURAKUNTA

KUTSUMUKSEN MERKITYKSEN on väitetty hävinneen ammatinvalinnassa. Palkkaa pidetään yhtenä tärkeimpänä mittarina työn arvostusta ja merkitystä mitattaessa. Pikagallup nuorisolle: Onko kutsumus käsitteenä kadonnut ja kuopattu? Onko ihmisellä elämässä jokin kutsumus, erityinen elämäntehtävä? Kannattaako kutsumusta enää tänä päivänä etsiä?

Gallupin otanta niukka. Tulos yllättävä: 100 prosenttia haastatelluista nuorista uskoo, että ihmisellä on elämässään jokin kutsumus. Lienevätkö sitten vain joitakin vinoon kasvatettuja, vinksahtaneita kristittyjen kotien nuoria, vaiko muuten postmoderneja jälkikristillisen ajan vaihtoehtojattelijaita?

Kutsumus-teeman juuret löytyvät Raamatusta, mutta ne korostuvat erityisesti Lutherin opetuksissa. Jeesus opetti ihmisiä etsimään ennen kaikkea Jumalan valtakuntaa, rakastamaan Jumalaa ja palvelemaan lähimmäisiä. Pohjoiseurooppalaisiin ja erityisesti suomalaisiin arvoihin merkittävästi vaikuttanut Martti Luther toi Jeesuksen ajatuksen palvelusta selvemmin ihmisten tietoisuuteen. Lutherin ajatuksena on, että jokaisella ihmisellä on jumalallinen kutsumus, kutsumus on palvelua ja ihmisen tehtävänä on palvella lähimmäisiään.

Kutsumus voi toteutua kaikissa tilanteissa ja tehtävissä, joissa rakkauden kaksoiskäskyn mukaan päämääränä on tehdä toisille hyvää, jotakin sellaista, mitä he tarvitsevat. Ihmisellä ei ole

vain yksi kutsumus, vaan kaikki suhteet toisiin ihmisiin ja koko luomakuntaan nähdään kutsumuksina. Erilaiset kutsumukset annetaan ihmisille nimenomaan yhteisön jäsenenä ja sen palvelijoina. Perhesuhteet, vanhemmuus, äitiys, isyys, lapseus, sisaruus, ystävyys, naapuruus ovat kaikki kutsumuksia.

Luterilaisessa kutsumusajattelussa kaikkia tehtäviä pidetään tärkeinä,

koska päämääränä on palvella lähimmäistä. Ei ole olemassa hierarkkisesti arvokkaampia töitä. Vähäisimmiltä ja vastenmielisimmiltä näyttävät tehtävät antavat luterilaisen kutsumuspalvelun näkökulmasta merkityksen kaikelle toiminnalle.

Keskustelu kutsumuksesta vahvasti muuttunut

Yhteiskuntatieteiden tohtori, Diako-

Kutsumuksen kuuleminen vahvistaa ihmistä tunnistamaan omia erityistaipumuksiaan ja halua johonkin tehtävään tehtävään, Elina Fuchs kirjoittaa.

nia-ammattikorkeakoulun rehtori Jorma Niemelä ja diakoniatyötä tutkinut tohtorikoulutettava Valdemar Kallunki käytännöllisen teologian laitoksesta ovat osallistuneet aktiivisesti yhteiskunnalliseen keskusteluun kutsumuksen merkityksestä. Ulla-Maija Kauppi-Perttula on tutkinut väitöskirjassaan Helsingin diakonissalaitoksen sisarten naiskutsumusta ja kutsumusuupumusta.

Keskustelu kutsumuksesta on vahvasti muuttunut. Hoitajat.net-keskustelupalstoilta voi lukea kutsumusajattelua ajan hengessä arvostelevia mielipiteitä. Vuoden 2007 Tieto-Finlandiaehdoka *Rankka kutsumus* kyseenalaistaa kutsumusihanteen. Kutsumusta on alettu nähdä naisen alistamisena ja naisen kutsumuksen alle uuvutettuna uhrina.

Suomessa kristillinen ajattelu ja arvot heikentyvät kovaa vauhtia. Uskonnonvapauden nimissä koulun aamuhartauksista on tulossa historiaa, ja rukoileminen on jo monissa kouluissa kielletty. Arvotyhjiöt täyttyvät nyt toisilla arvoilla. Itsekkään oman hyödyn

tavoittelun ja kovan materialistisen markkina-ajattelun voimistuessa kristillisten arvojen pohjalle syntynyttä sosiaali- ja terveydenhuollon kutsumuslähtöisyyttä on alettu pitää naiivina, lapsellisena, palkkakuoppaa ylläpitävänä riippana.

Onko niin, että samaa vauhtia kun Jeesuksen rakkaus ja hyvät opetukset katoavat sydämistä, lähimmäistä on näppärämpi alkaa sortaa, heikompa veljeä on antoisampi alistaa, naista kivempi käyttää hyväksi? Samaa kyytiä kun eroakirkosta-Suomi vieraantuu kristillisten arvojen varaan rakennetun valtakunnan peruspilareista, talouselämä puhuu yhä voimakkaammin entisiin kristillisiin termein omista "missioistaan".

Kannattaako olla toteuttamatta omaa kutsumustaan?

Kannattaako ihmisen sitten olla toteuttamatta omaa kutsumustaan, olla tiedostamatta omaa paikkaansa, tapaansa olla olemassa, tunteitaan, uskomuksiaan ja valinnanmahdollisuuksiaan? Kutsumuksen kuuleminen vahvistaa

ihmistä tunnistamaan omia erityistaitumuksiaan ja halua johonkin tehtävään. Kutsumuksen toteuttaminen on lähimmäisen palvelemista ja yhteisen hyvän edistämistä. Se auttaa tiedostamaan oman toimintansa eettistä pohjaa.

Yhteisöissä, joiden jäsenet toteuttavat kutsumustaan, ihmiset palvelevat toisiaan niin, että sen jäsenten tarpeet tulevat kohtuudella täytetyiksi. Tämä ei tarkoita oman minän unohtamista. Vaarana on, että itsensä uhraava ei tyydytä toisten tarpeita, vaan omiaan. Kun ihminen löytää oman kutsumuksensa, oman tapansa toimia ja olla, hän voi luottaa siihen, että elämällä on tarkoitus, on joku, joka kantaa. Kutsumuksen lähtökohtana on Jumalan ulottuvuus: ihminen ottaa vastaan Jumalan hyvää ja voi jakaa myös toisille samaa hyvää! Olennaista on suostua ottamaan vastaan hyvää itsensä ulkopuolelta.

Kutsumus on edelleen löydettävissä!

– Kristuksen läsnäolo tuntui vahvasti, kun jouduimme nöyrästi jakamaan kaiken, Heng Cheng muistelee kristittyjen vaikeaa aikaa 1980-luvulla.

Pastori Heng Chengin elämässä on trilleriainesta
Mahdottomien tilanteiden eteen joutuminen on miehelle tuttua

Kambodzhalaispappi pelastui täpärästi hirmuvallan alta

Heng Chengin, 61, juuret ovat kahdessa maassa: isä oli kiinalainen, äiti kambodzhalainen.

– Sukuni on ollut kristitty jo kolmen sukupolven ajan, mutta minulle usko oli nuorena enemmän tapa kuin omakohtainen vakaumus, hän kertoo työhuoneessaan pääkaupunki Phnom Penhissä Kambodzhassa.

SARI LEHTELÄ
TIEDOTTAJA, SUOMEN LÄHETYS-
SEURA

Sodat ja levottomuudet varjostivat Heng Chengin nuoruutta. Hän opiskeli Phnom Penhissä punakhmerien valtaannousun aikaan 1970-luvulla.

Kaikki toisinajattelu ja uskonnot kiellettiin. Kukaan ei ollut hirmuhallinnon aikaan turvassa. Kidutusten julmuus ja laajuus paljastuivat myöhemmin; arviolta jopa 1,7 miljoonaa

kambodzhalaista menetti niissä henkensä.

Rukous pelasti hengen

Heng Chengin kaikki perheenjäsenet tapettiin 1970-luvun lopussa, ja hänenkin henkensä oli kirjaimellisesti veitsenterällä.

– Silloin rukoilin: jos olet elävä Jumala, pelasta minut, ja palvelen sinua aina.

Nuori mies pääsi ihmeen kaupalla pakenemaan Vietnamiin, jossa hän

opiskeli ja toimi aktiivisesti Pol Potin hallitusta vastaan.

– Olisin voinut valita poliittisen uran, mutta Vietnamin asuva tätini rohkaisi minua hengelliseen työhön. Jumala kosketi sydäntäni, ja aloin opiskella Raamattua. Minulla oli loistava opettaja.

Parin vuoden päästä Heng Cheng toimi jo kristittyjen ryhmän paimenena Vietnamin.

Salaisia kokoontumisia

Heng Cheng tunsikin Jumalan kutsuvan häntä takaisin Kambodzhaan, ja hän palasi sinne 1984.

Lähes kaikki hengissä selvinneet kristityt olivat paenneet. Maassa oli nälänhätää, ja olosuhteet olivat muutenkin surkeat ja levottomat.

– Arvioni mukaan jäljellä oli parisaataa kristittyä. Tehtäväkseni tuli organisoida tätä joukkoa. Ehkä Jumala kutsui minut vaikealta tuntuvaan työhön, koska olin saanut jo Vietnamin kokemusta maan alla elämisestä.

– Se oli erikoista aikaa. Meillä ei ollut yhteyksiä ulkomaailmaan. Meillä ei ollut edes khmerinkielistä Raamattua, ainoastaan yksi vietnaminkielinen. Kasvoimme kristittyinä toinen toisiltamme oppien.

– Kokoontuminen oli kiellettyä viiden vuoden ajan. Tapasimme salaa pienissä ryhmissä eri kodeissa.

Puhuimme uskon asioista vaivihkaa riisiä syödessämme.

– Joitakin lähetystyöntekijöitä oli maassa, mutta emme voineet tavata heitä. Tiesimme, että sairaaloissa oli Raamattuja, ja siksi jotkut meistä tekeytyivät sairiksi. Joitakuuta joutui vankilaan, minäkin melkein.

Vapauden kahdet kasvot

Vihdoin 1990-luvulla olot alkoivat vaikiintua. Demokratian vahvistumisen myötä kristittyjenkin tilanne on pikkuhiljaa parantunut. Seurakunnat saivat luvan toimia jo 1990, tosin Heng

Heng Cheng kuuluu Kambodzhan kristittyjen ykkösvaihtajiin.

Chengin mukaan sen jälkeenkin toimintaa tarkkailtiin.

Kristittyjen määrä on vuodesta 1984 tuhatkertaistunut, ja seurakuntien haasteet ovat muuttuneet.

– Vapaus on tuonut paljon hyvää, mutta myös uudenlaisia ongelmia, Heng Cheng miettii.

– Kristittyjen määrän nopea lisääntyminen on merkinnyt kirkon sirpaloitumista. Ei malteta odottaa Jumalan johdatusta, vaan toimitaan kiireisesti ja tulee törmäyksiä.

Heng Chengin mielestä on tärkeää vaalia seurakunnan yhteisöllisyyttä, kehittää johtajuutta ja motivoida ihmisiä kokonaisvaltaiseen muutokseen. Hän on myös yhteistyön ja verkottumisen puolestapuhuja.

Kristittyjen johtohahmoksi

Vuonna 1996 Heng Cheng kutsuttiin pääsihteeriksi Kambodzhan evankeliseen kirkkoon (Evangelical Fellowship of Cambodia), joka on yksi maan suurimmista kristittyjen yhteisöistä.

Tämäkin kutsu tuntui Heng Chengin mielestä mahdollottomalta. Hän ei halunnut toimistopapiksi eikä mielestään puhunut kunnolla englantia. Tietokoneita odotkaan eivät riittäneet.

– Jumala tarvitsee sydäntäsi, kutsu-

jat vetosivat Raamattuun ja muistuttivat profeetta Jeremiaan kutsusta.

Heng Cheng oppi sujuvan englannin ja tietokonetaidot, opiskeli sosiaalipolitiikkaa ja suoritti teologian tutkinnon.

Nykyään häntä pidetään Kambodzhan vaikutusvaltaisimpana kristittynä johtajana. Hän on ensimmäisenä pappina saarnannut valtakunnallisilla kanavilla televisiossa ja radiossa. Hän arvelee päässeensä mediaan, koska tuntee pääministerin.

Kirkon suurimmaksi haasteeksi pääsihteerinä näkee uuden sukupolven tavoittamisen ja talouden. Hän pyytää suomalaisia rukoilemaan maansa puolesta. ■

Kambodza lyhyesti

- itsenäistyi 1953
- väestö n. 15 milj.
- köyhyydessä elää 34 % väestöstä
- valtauskonto buddhalaisuus, 95 % väestöstä
- kristittyjä n. 230 000
- yli 3300 kristillistä tunnustuskuntaa
- Suomen Lähetyseuralla kehitysyhteistyötä vuodesta 2000

Pieni homileettinen analyysi Pohjantähden alla

Pappi Väinö Linnan kuvaamana

HEIKKI PAUKKUNEN

ROVASTI, OULU

Väinö Linna on antanut suomalaisille torppareille ja sotilaille kasvot ja elämän kohtalot. Hänen kerrontansa ja varsinkin replikointinsa on niin elävää, että lukijan on helppo kuvitella henkilöiden ilmeet ja eleet. Kirjailijana Linna on kertonut oman kansamme historiaa yksityisten ihmisten näkökulmasta. Ilojen ja surujen kautta kuvataan kokonaisia elämänsäkaaria. Nämä ihmiset tekivät historiaa ja elivät sen keskellä.

Tällainen elämä on helpompi ottaa omakseen, ja siihen on helpompaa eläytyä kuin asialliseen ja pohdiskelemaan historiaan. Linna rakentaa siltoja ihmisten keskelle syntyneiden kielujen yli. Lukija vedetään mukaan tähän rakentamiseen. Kirkko ja pappi ovat kerronnan keskeisessä osassa historian tekijöinä. Pappi ja papin työ ovat jo *Pohjantähti*-trilogian rakenteen takia ja tietysti yhteiskunnallisesta syystä esillä lähellä tapahtumien polttopistettä.

Lauri Salpakari on romaanisarjaan kuvattu kirkkoherra. Hänen elämänsä on sidoksissa eletävään historiaan, ja aktiivisen suomalaismielisen vaimon kautta tapahtumia kansalaissootaan katsotaan valkoisesta näkökulmasta. Salpakarin puheissa ja olemuksessa kuuluu luonnollisesti kirkon äänenpainot. Linna ei kuitenkaan tulkitse. Hän katselee historiaa yhden ihmisen silmin ja levittää etemme kirja-

van kuvan niin kuin elämäkin tekee.

Mielenkiintoinen yksityiskohta on, että Linna on luonnostellut Salpakarille kaikkiaan seitsemän hengellistä puhetta, konfirmaatiopuheen, kolme vihkipuhetta ja kolme hautauspuhetta. Lisäksi on muutamia mainintoja saarnoista ja kirkkoherran lausumat ”muutamat sanat” vaalitulaisuudessa. Nämä puheet on erinomaisella tavalla sijoitettu papin työhön ja romaanin kulkuun. Linna on ilmeisesti itse ollut joskus tarkkaavainen kuuli-

Papin roolista

Romaanin alussa kirkkoherrana on ”vanha Valleeni, joka puheli mitä sattui”. Hänet kuvataan väsyneeksi ja haluttomaksi. Koskelan Jussin asema torpparina jäi selvittämättä. Sopimukset jäivät hatariksi ja avoimiksi.

Tästä tilanteesta tapahtumat lähtevät vyörymään myrskyn lailla. Rovasti kuvataan usein joko istumassa tai lepäämässä päiväunilla. Kun hän sitten kuolee, korkea-arvoinen tuomiorovasti kehuu häntä hautauspuheessa ”hpeämättömästi”. ”Tulinen hengen ja sanan mies on poissa.” Kuvauksessa on

Väinö Linna on kertonut oman kansamme historiaa yksityisen ihmisen näkökulmasta.

vahva kärki sanojen ja tekojen väliseen ristiriitaan.

Suorastaan hauska on lyhyt kuvaus vaalisaarnoista, kun uutta kirkkoherraa valitaan. Jussi on tarkkaavainen kuuntelija, koska hänelle valitaan ensisijaisesti isäntää, ei niinkään Sanan palvelijaa. Kiivassanainen pappi en-

simmaisella vaalisijalla saa Jussilta jyrkän arvion: ”Ei tuollaista melttoojaa parane valita, ei sen armonkäsityksistä tiedä.”

Maltillinen pappi toisella vaalisijalla, siis Salpakari, on arvioijan mieleen. Jussi Koskela ei vain tässä vaiheessa tiedä, että todellinen isäntä tulee hie- man myöhemmin ja nukkuu öitään kirkkoherran vieressä. Talon isäntä taisi tullakin vasta nyt, tuumiskeli rouvan muuttokuormaa tuonut Jussi.

Konfirmaatio- ja hääpuheet

Elina Kivivuori, Akselin tuleva vaimo, on päättämässä rippikouluaan. Kirkkoherrasta sanotaan, että hänen puheensa alkavat olla rutiininomaisia. Kun oma poika on konfirmaatiossa, kirkkoherran tunteet ovat tällä kertaa mukana, ja puhe on juhlallinen ja lämmin.

Suorastaan kaunis on sanonta ”tämän pyhän hetken tunnelman mukaan ottamisesta elämän matkalle siunaukseksi”. Tämä kielikuva poikkeaa kirkkoherran puheiden muusta linjasta. Puheen loppuosassa painotetaan puhtauden säilyttämistä elämän matkalla. Ilman Jumalaa se ei ole mahdollista, sanoo kirkkoherra.

Häitä kuvataan kolmet. Kahdet niistä sivuutetaan kasuaalipuheiden osalta lyhyillä maininnoilla, mutta kirkkoherran oman pojan ja tulevan miniän vihkimisessä puheen sisältö on kerrottua. Puheessa on välitöntä vihitävien puhuttelua tyyliin sinä Laura ja sinä Ilmari.

Morsian ottaa hennoille harteilleen aviovaimon ja äidin velvollisuudet. Puheessa on selvästi huoli rakkauden säilymisestä. Näkökulma sen säilyttämiseksi on kuitenkin ohut; tässä yhteydessä vedotaan vain tahdonvoimaan. Puheen loppuosassa korostuu selvästi isänmaan suuri arvo ja sulhasen sotilasura sen palveluksessa.

Isän mieleen nousi myös huolia, sillä totta kai hän tunsikin villin poikansa. Ajatus puhtaudesta ja kestävästä rak-

kaudesta korostuivat kirkon opetuksessa. Näin Linna on asian nähnyt.

Hautauspuheet

Hautauspuheita kirjassa on kolme. Ne on kirjoitettu kuvaamaan hautajaisia, mutta samalla ne ovat tiiviitä ja osuvia analyysijä myrskyisistä tapahtumista. Kuvaajan näkökulmat vaihtuvat kerroksen edetessä. Aikajärjestyksessä romaaneissa on kuvattu kartanon isännän, paronin, Koskelan Jussin ja Valtu Leppäsen hautaukset.

Paronilla on romaanissa keskeinen rooli. Hän edustaa kartanon isäntänä torpparilaitoksen ylläpitäjää ja ruotsinkielistä sivistyneistöä. Hän on myös elämänsä muuttumattomuuden symboli. Kansalaissodan alussa punaiset surmaavat hänet.

Paronin hautauksessa on piirteitä ohjelmanjulistuksesta, jotka selkiyttävät rintamalinjoja. Kirkkoherra ei ole valmistanut puhettaan, vaan hän luottaa siihen, että täynnä oleva mieli tuo oikeat sanat. Hautauspuheessa punaisia surmaajia pidetään olentoina ilman omaatuntoa. Heidän sanotaan olevan eläimiä alempana. Puhe koostuu kostonhimon ja sodanjulistuksen ainek- sista.

Jussi Koskela kuolee halvauskohtauksen seurauksiin, ja Valtu Leppänen kaatuu rintamalla pitäjän ensimmäisenä sankarivainajana. Molempien hautauspuheissa on paljon sovinnon ja yhteyden rakentamisen aineksia. Koskelan Jussia kuvataan raivaajana, jonka työ on luonut hyvinvoinnin perustaa. Jussin työn vaikutus myös pappilan hyvinvointiin jää sopivasti taustalle, mutta on siellä kerronnallisena jännitte- nenä. Kirkkoherran puhe on jäsen- nelty paperille, joka on hatun pohjalla, ja sinne kurkistelemalla hän puheensa pitää.

Valtu Leppäsen hautauksessa on selviä piirteitä yhteisen vihollisen yhdistä- mästään kansasta ja siitä, kun koko Suomi joutuu taistelemaan olemassa- olostaan. ”Se mikä yksityisesti on me-

netetty, on yhteisesti voitettu.” Kuoro- laulun kuvauksessa avoimen haudan äärellä on myös koomisia piirteitä.

Uskottava pappishahmo

Väinö Linnan luoma pappishahmo on hyvin uskottava. Juuri sellainen pappi varmaankin oli kansalaissodan tiimelyksessä. Kirkon roolia torppariajan lopussa ja vapautuksen alkuaikoina kuvataan yhden ihmisen, Lauri Salpa- karin kautta.

Kirkon ratkaisujen eettisyys jää lukijan arvioitavaksi. Kirkkoherran kohdalla tuodaan esiin myös jonkin- lainen selkärangan puute. Hän joutuu taipumaan tilanteissa, joissa lukija ta- juua, että suoraselkäisempikin tie olisi ollut valittavissa. Linna jättää tämän- kin asian sopivasti auki eikä tulkitse kirkon ratkaisuja. Näin yksityiset ih- misetkin tuona aikana varmasti ajatte- livat.

Kasuaalipuheiden kuvaamisessa Linna on hyvin oivaltava. Hän tuo so- pivasti esille puheiden haasteita, vaike- utta ja rikkautta. Joukossa on hyvin kauniita kielikuvia ja kirjailijan ihail- tavaa tarkkanäköisyyttä hengellisen puheen luonteesta. Lukijalle jää myös vaikutelma, että pappi on persoonana puheensa takana eikä haihdu sieltä nä- kymättömiin.

Väinö Linna kuuluu suosikkikirjai- lijoihini, enkä todellakaan ole ainoa. Elämäkerroissa on pohdittu hänen suhdettaan omaan lähihistoriaamme ja sen osana kirkkoon. Itse olen ihail- lut Linnan taitavuutta papin ja hänen työnsä kuvaajana. Siinä korostuu myös tasapainoilu suorapuheisuuden ja hie- notunteisuuden välillä. Mistä lähteistä hän kaiken tämän tiedon ammensi?

Kiinnostava rakenne romaanissa on papin tuleminen keskelle kertomuksen tapahtumia ja hänen lähtönsä tilantees- sa, jossa kertomus vielä jatkuu. ■

JORMA PESONEN/KUVAKOTIMAA

Perhevapaista kiinnostuneet isät eivät vielä tartu tilaisuuteen

Isistä 90 prosenttia pitää isyysvapaata edes muutaman päivän, mutta vanhempainvapaalle jäi viime vuonna vain 12 prosenttia suomalaisista.

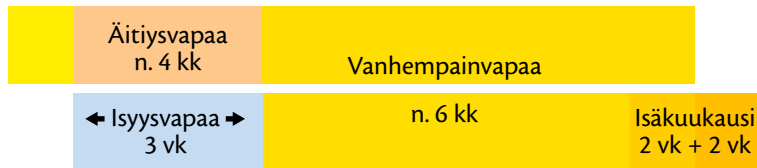
KIRSI TAMMINEN
TIEDOTTAJA, AKAVA

Monissa perheissä pelätään tulojen pienenevän, jos isä suurempituloisena jää vanhempainvapaalle äidin sijaan. Sosiaali- ja terveysministeriön (STM)

mukaan taloudelliset tappiot eivät ole kuitenkaan suuret, päinvastoin.

Usein perheen tulot jopa nousevat, kun isä jää kuukaudeksi, pariksi hoitamaan lasta vanhempainvapaalla saman verotusvuoden aikana. Verotus

Mitä tarkoittaa äitiysvapaa, isyysvapaa, vanhempainvapaa ja isyyskuukausi?

- Isyysvapaa pidetään äitiys- ja vanhempainvapaakautena
- Isä ja äiti voivat jakaa vanhempainvapaajakson haluamallaan tavalla.
- Jos isä pitää vähintään 2 viimeistä viikkoa vanhempainvapaata, hän saa 2 viikon lisävapaan, johon vain isä on oikeutettu.

kompensoi isän tuloja ja äiti saa edelleen ansiotulovähennyksen.

STM:n perhevapaakampanja selvitti muun muassa isien asenteita vanhempainvapaan pitämiseen. 70 prosenttia isistä oli sitä mieltä, että isän ja äidin on hyvä jakaa vanhempainvapaa keskenään. Moderneista asenteista huolimatta isien vanhempainvapaa ei toteudu käytännössä kovin laajasti. Se on kuitenkin kasvanut 2000-luvun alkuvuosien parista prosentista viime vuoden 12 prosenttiin.

Kelan tekemän tutkimuksen mukaan vanhempainvapaalla olleista isistä joka neljännellä oli korkeakoulututkinto. Yleisin syy isien olla pitämättä vanhempainvapaata oli raha. Toiseksi isät pelkäsivät urakehityksensä puolesta. Kolmanneksi he kokivat, että äidillä on suurempi oikeus pitää vanhempainvapaa.

Epäselvä viesti ei mene perille

Kampanjan yhteydessä isiltä kysyttiin, tietävätkö he, miten isyysvapaa, vanhempainvapaa ja hoitovapaa poikkeavat toisistaan. Yli 40 prosenttia vastasi ei osannut selittää eroja.

Sosiaali- ja terveysministeri Liisa Hyssälän mielestä perhevapaajärjestelmää onkin selkiytettävä ja uudistettava. Hän aikoo asettaa kolmikantai-

sen työryhmän, jonka tarkoituksena on tuoda esityksiä sosiaaliturvauudistusta pohtivaan Sata-komiteaan. Työryhmän tavoitteena on myös pohtia, kuinka perhevapaista aiheutuvia kustannuksia voidaan jakaa tasapuolisemmin mies- ja naisvaltaisten alojen kesken.

– Vanhempainvapaiden jakaminen vanhempien kesken lisää sukupuolten välistä tasa-arvoa työelämässä, Hyssälä muistuttaa.

Tasa-arvo on hieman edennyt, sillä työnantajille synnytysikäisen naisen palkkaaminen ei ole enää riski. Työnantajalle korvataan täysin perheva-

paan muut kuin työehtosopimuksista johtuvat kustannukset.

Isyysvapaaseen lisää pituutta

STM:ssä valmistellaan isyysvapaan pidentymistä kolmesta viikosta viiteen viikkoon. Se on tarkoitus toteuttaa vuoden 2010 alusta. Kahden viikon pidentymys tulee muun perhevapaajakson lisäksi eikä sitä vähennetä äidin käytämästä perhevapaasta.

Hyssälä arvioi, että isyysvapaan pidentäminen sitouttaa isän perheen arkeen ja mahdollistaa vastuun tasapuolisemman jaon kummankin vanhemman kesken.

– Isän osallistuminen lasten hoitoon lisää sukupuolten välistä tasa-arvoa perheessä.

Hyssälän mielestä opiskelijoillakin on oltava mahdollisuus perustaa perhe. Hän toivoo, että Sata-komitean agendalle nousee opiskelijoiden perheasiat.

– Yhteiskunnan on tultava nuoria vanhempia vastaan ja tarjottava kestäviä ratkaisuja niin perheen ja opiskelun kuin perheen ja työn mahdollistamiseksi yhtä aikaa.

Lisätietoa: Isyys.net

Perheen vuositulojen nettomuutos, kun isä pitää 30 päivää vanhempainvapaata äidin sijasta

		Äidin kuukausitulot, euroa						
		1 500	2 000	2 500	3 000	4 000	5 000	6 000
Isän kuukausitulot, euroa	1 500	228	467	574	791	1 207	1 480	1 806
	2 000	237	476	583	800	1 216	1 489	1 815
	2 500	157	396	503	720	1 136	1 409	1 735
	3 000	84	323	430	647	1 063	1 336	1 662
	4 000	–22	217	324	541	957	1 230	1 556
	5 000	–424	–185	–78	139	555	828	1 154
	6 000	–618	–379	–272	–55	361	634	960

- Työnantaja ei maksa palkkaa äitiysvapaan aikana.
- Vanhempainvapaa sisältyy yhteen verovuoteen.
- Verotus on vuoden 2007 mukainen, kunnallisvero 18,5 %, kirkollisvero 1 %.

Lähde: Kela

Lutherin matkassa Roomassa

Pietramalan mystiset tulet

Pyhiinvaellus jalan Saksan Nurnbergin Frauenkircheltä Rooman birgittalaisluostariin kesti liki päivälleen kaksi kuukautta. Aikataulu oli 28. maaliskuuta aloittamallani vaelluksella sopivan väljä, ja matka taittui ilman kremppeja yllättävän hyvin. Rooman Tre Fontanessa hyvästelemäni Luther ei ollut tietenkään se uskonpuhdistaja, jonka työtä ja elämää olin opiskellut kirjoista. Uskon, että tällä liki lihaksi muuttuneella luomuksella oli kuitenkin jokin yhteys talvella 1510–1511 munkkitoverinsa kanssa kohti Roomaa matkanneeseen vaeltajaan.

TAPANI TUKIAINEN

ROVASTI, KIRJAILIJA, LAHTI

Luther ei pannut pahakseen, kun hän törmäsi Saksan kaupungeissa nimeään kantaviin Martin Luther -katuihin. Luterilaisten kirkkojen väheneminen sai hänet sen sijaan hiljaiseksi. Ulmissa luterilainen enemmistö oli väistynyt viime vuosikymmeninä kaupunkiin muuttaneiden katolisten tieltä.

– Katsos perhanaa, taas! matkakumppanini päkätti katolisia kirkkoja ja niiden messuilmoituksia nähdesään.

Useammin kuin kerran vaelluksemme kohteeksi oletettiin Espanjaa ja Santiago de Compostelaa. Matka sinne olisi ollut vielä kaksi kertaa pitempi kuin Roomaan!

Kukaan ei kävellyt vastaan

Tie seurasi Milanon jälkeen osin keskiaikaista pyhiinvaellusreittiä Via Francigenaa. Reitin opasteeseen oli kuvattu huppupäinen vaeltaja pitkinne sauvoineen. Yksikään vaeltaja eikä koko matkalla edes moni kävelijä tullut kuitenkaan vastaan.

Viva Italia, eläköön Italia! Maa osoittautui jalattoman kristikunnan mitä puhtaimmaksi edustajaksi. Jos kyllien väliä oli kaksi tai kolme kilo-

metriä, italialaiset taittoivat sen poikkeuksetta omalla autollaan tai bussilla. Tiekin oli usein kapea, ja sitä reunustavat ruusupensaat jättivät kävelijän paljaisiin käsivarsiin muistonsa.

Ihmekö sitten, että pyhiinvaeltajaa ja hänen sauvakävelystään kummasteltiin – ja ihailtiin.

– Menetekö tapaamaan Roomassa myös paavia? Ette vielä tiedä? oli kaupungeissa monien jutustamaan pysähtyneiden vakiokysymys.

– Sitä Rooman keltotonta piispaa? Minä en ikinä! Lutherilla oli oma vastauksensa valmiina.

Birgittalaisluostarin kattoterassilla

Roomaan päästyämme sain pyhiinvaeltajan hintaan huoneen birgittalaisluostarin hotellista. Kirjoitin päiväkirjaani:

”Illan pimennettyä nousin luostarin suurelle kattoterassille. Useita kerroksia alempana levittäytyi vanha Piazza Farnese katuravintoloihin. Pariskuntia ja yksinäisiä ihmisiä istui Ranskan suurlähetystön kivisellä seinänvieruspenkillä. Carabinieri vartioivat mustine autoineen lähetystä.

Syntinen Rooma. Olikohan se sitä oikeasti Lutherinkaan mielestä?

Sisar Marja-Liisa tuli tarkistamaan ja lukitsemaan kattoterassin oven.

– Voit jäädä tänne kirjoittamaan. Tässä on avain. Huolehdi, ettei kukaan jää tänne lukkojen taakse.

Kello oli vähän yli kymmenen. Jos joku tulisi lukituksi tänne, hän voisi huutaa alhaalla torilla päivystäville poliiseille. Tai hän voisi valita takorautapenkin ja ottaa istuinalusen tyynyksi. Oli lämmin eikä enää satanut. Tämä ei olisi Rooman matkaajalle yhtään hassumpi yöpymispaikka.”

Pistäväkatseinen ukko

Tien päällä sattui erilaisia kohtaamisia, toiset aivan todellisia, toiset mielikuvituksen sepittämiä. Seuraavassa päiväkirjamerkinnyt yhdestä merkillisimmistä. Oli toukokuun 9. päivä, ja olimme nousseet Bolognan jälkeen Apenniineille.

”Päästyämme lopulta Toscanan puolella sijaitsevaan Passo di Raticosaan tapasimme pienen Pietramalan kylän kohdalla erikoisen ukon. Mies tervehti lakkiaan heiluttaen ja kysyi, oliko tuulisesta solasta laskeutujilla patikoinnissaan kiire.

– Päivä on vasta aluillaan, sanoin.

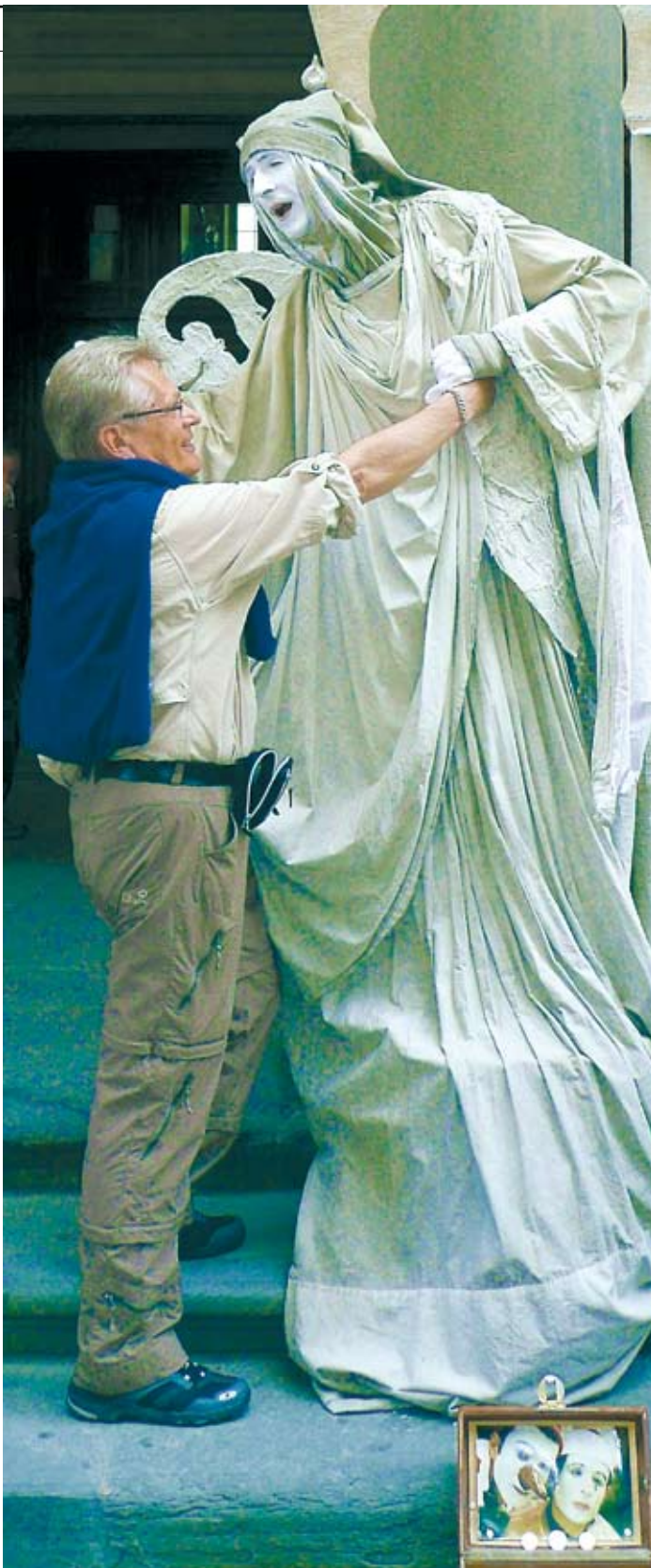
– Mutta entäs kaverilla? hän kysyi.

– Sorry nyt, yksinhän minä tässä tätä matkaa taitan.

– Yksin ja yksin, mies iski kuivasti naurahtaen silmää ja alkoi käsiä viuh-toen selittää jotakin toistaen useaan kertaan sanaa *acqua*. Hetken kuunneltuani ymmärsin, että vesi odotti edessä olevalla vuoripurolla ja että matkaajan tuli pestä siinä kätesä.

– Tyyppihän oli selvästi tärähtänyt, sanoin jatkettuumme matkaa.

– Huomasitko hänen pistävän katseensa? Aivan kuin hän olisi nähnyt minut sinun rinnallasi. Tai ainakin aavistanut?

Ehtoolliselle en tohtinut mennä, Firenzen Ufficin gallerian edustalla sain siunauksen performanssitaiteilijalta.

Tuskin olimme päässeet liikkeelle, kun tulimme vanhalle betonisillalle. Syvällä alhaalla välkkyi solisevaksi puroksi kuivunut joenuoma. Sillan kupeesta vietti alas jyrkkä nurmettunut polku. Miksipäs ei, ajattelin. Jätin rinkkani ja Lutherin ja kapusin puron rantaan. Samassa kuulin yläpuolelta kovaäänisen remakan. Ukko oli seurannut meitä ja räkätti katketakseen sillan kaiteeseen nojaten.

Ukon hervoton nauru katkesi toiseen ääneen, joka olisi hukuttanut alleen vaikka ukkosen jyrähdyksen. Sillan kupeeseen jäänyt Luther puhalsi ulos pitkään käyttämättä jääneet äänivaransa ja huusi:

– Via via, tiehesi tiehesi! Häivy silmistäni sinä Saatanan penikka!

Havaitsin, miten ukko jäykistyi hetkeksi ja ampaisi niiltä sijoiltaan sillan yli takaisin Pietramala-kylään. Kysyin Lutherilta selitystä hänen suuttumukseensa. En tohtinut sanoa, että hän oli ärjäisyllään rikkonut tekemänsä vaitiolupauksen.

– Näithän, että sillä ukolla oli myrkylliset silmät. Hän ei tarkoittanut hyvää, eikä se päätön jujutus ollut mikään vitsi!

Minusta tilanteen kummallisuus supistui ukon väitteeseen Lutherin näkemisestä. Kukaties hän oli havainnut minun puhelevan? Tai ehkä Lutherin harjaantuneet silmät olivat paljastaneet jotakin, jota me elävät emme pysty toisistamme tajuamaan.”

Seuraavana päivänä parturintuolissa

”Kysyttyään vaellusreittiäni parturi mainitsi ohittamamme Pietramalan. Hän kertoi korkean Montoggioli-vuoren juurella olevasta kylästä, joka oli tullut tunnetuksi salaperäisistä tulenliekeistä. Sain käsiini matkaesitteen, jossa kerrottiin kylän hotelliin majoituneen aikoinaan kuuluisia kirjailijoita ja taiteilijoita, jotka olivat tulleet katsomaan Pietramalan mystisiä tulia.

– Näimme sen albergon. Talo oli päässyt rapistumaan.

– Kylän maine sammui yhdessä vuosisatoja palaneiden tulien kanssa. Lieskat paloivat öin ja päivin. Hotellin vieraat halusivat nähdä ne erityisesti yöllä. Vaikka kirkko ei ottanut helmaan-
sa tätä vasta vuonna 1780 metaanikaasuksi selvinnyttä ilmiötä, sen salaperäisyys vain lisääntyi.

I misteriosi fuochi di Pietramala, Pietramalan mystiset tulet.

En kertonut parturille, että olin tavannut matkakumppanini kanssa tätä vanhaa ihmettä tulisella ja hullulla katseella jatkaneen vanhan miehen. Puhumattakaan, että olisin kuvaillut laskeutumistani rähmälleni alas pu-
roon.

Kuultuaan Pietramalan tulista Luther sanoi olevansa entistä vakuuttuneempi, että tiellä tapaamamme mies oli pirun riivaama. Yritin sanoa, että se sarvipäähän asuu enemmän tai vähemmän meissä jokaisessa, mutta Luther ei malttanut kuunnella.

– Nyt ymmärrän myös sen *acquan*, Luther selitti. – Ukkopaha kärsi tilanteesta ja halusi tietysti saatanallisen tulen sammuvan. Olit jo ties kuinka mones kulkija, jonka hän sai taivuteltua alas purolle.

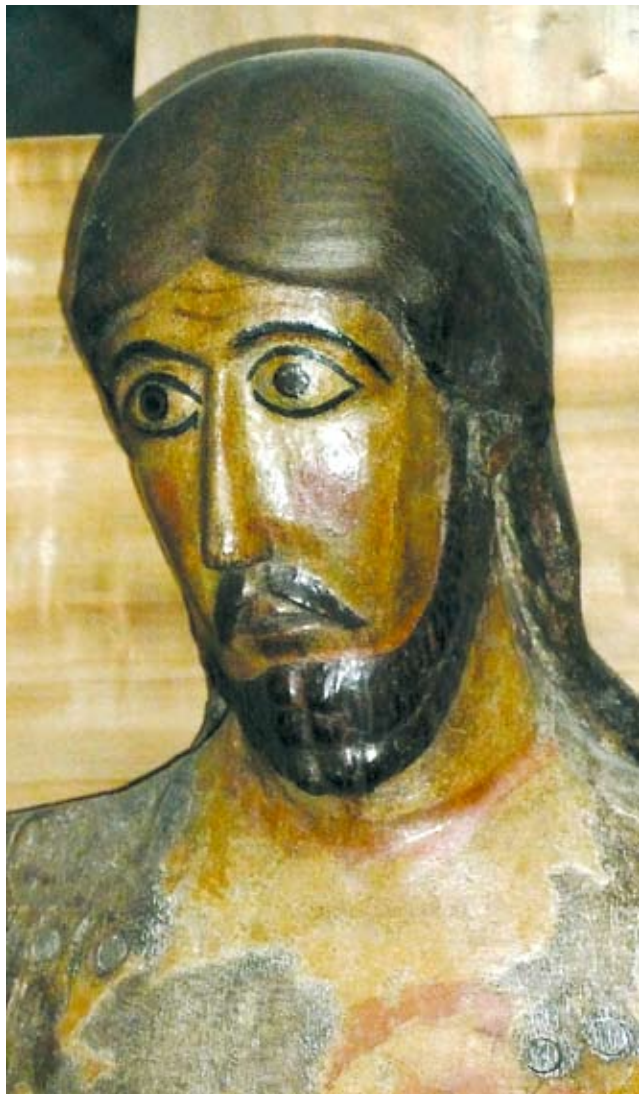
– Mutta, mutta miksi se hullu nauru? kysyin.

– Mies tiesi sammutusyrityksen sulan mahdottomuuden, mutta hän kiussasi sillä sekä itseään että muita.

Kerroin vanhan Pietramalan tulenkin saaneen vain uutta sytykettä vedestä ja sateesta. Lisäksi kerrottiin, että kallio sen vierellä oli huokunut kylmyyttä. – Se oli kolkkoa kalman kylmyyttä. Hyvä että ne tulet sammuivat, Luther sanoi ja halusi lopettaa puhumisen Pietramalasta.”

Fiorenzuolan lempeä Kristus

”Siestan jälkeen sain taivuteltua Lutherin sisälle Fiorenzuolan uuteen kirkkoon, jossa pysähdyimme suuri-

kokoisen puisen krusifiksin eteen.

– Olit oikeassa. Vapahtajan katse on hyvin elävä, Luther sanoi ja jäi katsomaan pitkäksi aikaa Jeesuksen pullistuneita ja meikatuilta näyttäviä tummia silmiä.

– Jos olisin luostariin sulkeutuessani nähnyt ja sisäistänyt tällaisen katseen, monta turhaa itseruoskintaa olisi jäänyt väliin. Nämä eivät ole ne Kristuksen kasvot, jotka olin tottunut nuoruudessaani näkemään.

– Entä katseen liekki ja palavuus? kysyin.

Matkakumppanini sanoi, että tuli ja liekit voivat olla myös terveellä tavalla

puhdistavia.

Jäin kuvaamaan kirkon lattia-
mosaiikkia, ovensuuhun taiteiltuja musisoi-
via ja tanssivia tyttöjä. Tukat hulmu-
ten hyppivät lapset olivat pyörivine
vanteineen, sinisine nauhoineen ja ym-
päriällä kieppuvine lintuineen kuin ju-
malaisessa ekstaasissa. Syytä tähän ta-
vattomaan ilonpitoon en keksinyt.”

PS Pietramalan ukon kohtaaminen on puhdasta fiktiota. Sen sijaan Pietramalan mystiset tulet samoin kuin Fiorenzuolan kirkon krusifiksi ja hauskat lattia-
mosaiikit pitävät tiukasti yhtä todellisuuden kanssa. ■

TARMOA TYÖN IMUSTA

KAISA RAUMA

DIAKONIAITYÖNTEKIJÖIDEN LIITON PUHEENJOHTAJA

kaisa.rauma@evl.fi

ÄSKETTÄIN LUIN erään lehden etukannesta yllä olevan otsikon. Lehti on työn, terveyden ja turvallisuuden ammattilehti. Lehti lojui pöydälläni jonkin aikaa ennen kuin vaivauduin avaamaan sen. Minusta tuntui ennakkoon, että työn imu on jokseenkin negatiivinen asia. Onko sellaista enää edes tarpeellista kokea 2000-luvun kirkossa? Ensimmäiset rivit eivät paljon luvanneet. Kysyttiin, mitä tapahtui, kun viimeksi koit suurta iloa työssäsi ja mikä on työyhteisönne tärkein vahvuus.

Avasin lehden kotona iltamyöhällä pitkän ja kiireisen työpäivän jälkeen. Päivällä oli ollut niin onnistunut juhla 75-vuotiaalle, että se oli voimaannuttanut tekijäjoukonkin. Monena muuna päivänä olisi ollut paljon enemmän aikaa avata lehti, mutta näin vain kävi.

Artikkelissa valotettiin hyvin onnistuneesti positiivista ajattelutapaa tarmon lähteenä, mutta muistutettiin myös siitä, että huonolla tolalla olevat asiat on korjattava. Myös se positiivinen ja terve työn imu on voimavara. Parhaimmillaan se synnyttää terveitä, tuottavia, sitoutuneita työntekijöitä ja tyytyväisiä asiakkaita. Mikä mielenkiintoisinta, työtyytyväisyys on tarttuvaa lajia.

Tutkija Jari Hakanen on jo vuosia tutkinut työn imua. Hän määrittelee työn imun koostuvan kolmesta asiasta: tarmokkuus, omistautuminen ja uppoutuminen. Näistä perusasioista leviää halu tehdä juuri sitä omaa työtä, ylepeys omasta työstä – ja aika kuluu lopulta työssä kuin siivillä.

Jossain kohti ensilukemalla asiat kuulostivat utopial-

ta, mutta tätä hyvä työ kaisen kaikkiaan on. Työn imu säilyy hyvässä vuorovaikutuksessa työyhteisön kanssa silloin, kun minun työtäni arvostetaan ja saan hyödyn- tää omaa osaamistani. Työn imussa on silti muistettava pitää huoli itsestään, ettei sorru rajattomaksi. Työn imussakin ihminen voi väsyä, mutta saa levätyään voimansa takaisin.

Kirkon töissä meillä on jokseenkin varma työpaikka ja hyvät mahdollisuudet jatkokoulutukseen. Teemme työtä, jota edelleen arvostetaan. Meillä on paljon asioita, jotka voivat herättää työn imua; yksi niistä voi olla kannustava työyhteisö. Lisäksi meissä jokaisessa on joukko henkilökohtaisia vahvuustekijöitä, kuten optimismia ja sinnikkyyttä, jotka auttavat meitä voimaan hyvin työn imussa.

Seurakuntatyössä huomaa aivan selvästi, kuinka paljon voimia antaa onnistunut työtilanne. Hyvästä hetkestä hengittää vielä pitkään jälkeenpäin ja voimaantunee- na jatkaa uuden haasteen äärellä. Kuitenkin elämässä ja työssä on myös oppimiskokemuksia, joista on vaikeampi jatkaa eteenpäin. Silloin kannattaa etsiä jokin mukava välitavoite tai poimia kokemuksesta edes pieni onnistumisen murunen, joita on varmasti esimerkiksi jokaisessa kohtaamisessa ihmisten kanssa.

Työyhteisöt voivat tilata Työterveyslaitoksesta palvelua, jonka nimi on Työn imu -polku. Palvelun tarkoituksena on auttaa työyhteisöjä löytämään vahvuutensa.

Mika Waltari kavahti oikeaoppisuutta

HEIKKI TERVONEN

ROVASTI, KIRJAILIJA, HELSINKI

”Ei voi olla kauheampaa hautajaispuhetta kuin ’hän pysyi uskollisena nuoruutensa ihan-teille’. Ihmisenä olemisen voima ja tarkoitus on kypsä ja kehittyä. Kammottavinta on oikeaoppisuus”, kirjailija Mika Waltari sanoi toimittaja Risto Lindstedtin mukaan (Suomen Kuvalehti 31.8.1979). Vietämme tänä vuonna Waltarin syntymän 100-vuotisjuhlavuotta.

Ihmisen ääni, Nöyryys - intohimo -kirjassa (toimittanut Ritva Haavikko, 1978) Mika Waltari tunnusti: ”Miksi kieltäisin että uskonto, nimenomaan kristinusko, on nuoruudesta alkaen ollut elämäni viiltävin sisäinen kysymys.”

Waltarin kuuluisimman historiallisen romaanin *Sinuhe egyptiläisen* (1945) loppuluku vaikuttaa pessimistiseltä: ihminen pysyy aina samanlaisena vuosituhannesta toiseen. ”Vanha” Waltari oli samaa mieltä. Silti hänen mukaansa *Sinuhe egyptiläisen* perusajatuksena oli, että vasta kun ihminen pystyy omin aivoin omaksumaan ja kehittämään ajatuksia, hän on myönteinen tekijä ihmiskunnan kehityksessä, toisin sanoen ihmisten välisten suhteiden kehityksessä.

Vallaton Waltari -kirjassa (1957) Waltari kirjoitti, että jos hän oli kirjoissaan kaikkien kokemusten ja pettymysten jälkeen yrittänyt rivien välillä esittää jotakin ohjelmaa tai tendenssiä, sen voi kiteyttää sanoiksi: yksilön

Mika Waltari totesi, ettei kristinusko ollut antanut hänelle rauhaa kuin joinakin lyhyinä elämän kausina. Hänen kohdallaan ei itsekäs mielenrauha liene ollut tarkoitukseen, vaan hehkuva levottomuus. Muuten hänestä tuskin olisi tullut kirjailijaa.

vapaus, inhimillisyys ja suvaitsevaisuus. Sitä paitsi ihminen tarvitsee hiukan kaunista turhuutta jaksakseen elää.

”Pidän tätä meidän eurooppalaista kristinuskoamme äärettömän rikkaina. Jumalan syntyminen ihmisten maailmaan on ainutkertainen tapahtuma maailmanhistoriassa”, Waltari sanoi *Kotimaa*-lehden haastattelussa 5.12.1975.

Yli kolmekymmentä vuotta kestäneen toimittajanurani kohokohta oli

Mika Waltarin haastattelu *Kotimaa*-lehden 70-vuotisjuhlanumeroon. Siinä hän kertoi, että hänelle on annettu yhden kerran elämässään sellainen hetki, jolloin hän oli vakuuttunut, ettei enää epäilisi koskaan. Kyseinen voimakas kokemus tapahtui Roomassa vuonna 1959. Kuitenkin tätä tunnetta kesti vain muutaman päivän. Näin ollen hän ei ollut löytänyt kristinuskon ongelmaan lopullista ratkaisua. Ehkä se olikin merkinnyt hänelle enemmän kärsimystä kuin onnea ja vapautta,

© WSOY

mutta silti hän ei vaihtaisi sitä mihinkään muuhun. Sillä se on antanut myös täydellisen onnen hetkiä, joita hän oli saanut kokea ”tällä rotkojen ja kuilujen tiellä”.

Vaikka Mika Waltari uskoi ihmisen kykyyn vaikuttaa itse elämänsä kulkuun, hän ei ollut missään nimessä ns. ratkaisukristillisyyden kannattaja. *Kirjailijan muistelmia* -kirjassaan (ilmestyi vasta Waltarin kuoleman jälkeen 1980) hän sanoi, että hyvin kiihkeä pyrkimys uskon omaksumiseen eli henkilökohtaiseen lunastukseen on eräällä lailla ihmisen itsekkyyden ilmaus. Hänelle oli hahmottunut vakaumus, että Jumala etsii ja löytää ihmisen juuri silloin ja sinä hetkenä kuin on tarkoitus. Mika Waltari sanoi kunnioittavansa kunkin yksityisen kristityn uskoa siinä määrin, ettei halunnut häiritä tämän ajattelua eikä pahottaa mieltä.

Waltari salakristittynä

Waltari oli historiallisten romaaniensa taustoja selvitellessään perehtynyt paitsi kristillisen opin kehitykseen myös muihin uskontoihin, kuten egyptiläisten ja etruskien uskontoon, mutta myös gnostilaisuuteen ja Paracelsukseen. Erityisesti islam ja Koraani viehättivät häntä. Zen-buddhismi on hänen mielestään yksi mystisen kokemuksen harjoittamismuoto.

Varsinkin kolminaisuus- ja Jeesuksen kaksiluonto -oppeja tutkittuaan hän tuli siihen tulokseen, että näitä oppeja voi kehittää loputtomiin. Hän vertasi teologiaa hauskaan älylliseen shakkipeliin tai leikkikenttään, johon voisi kuluttaa koko elämänsä ja kirjoitella paksuja kirjoja muutaman sanan perusteella. Mutta tämä leikki ei sopinut hänelle kirjailijana. Kuitenkin hän oli perehtynyt kirkon dogmihistoriaan syvällisemmin kuin useimmat maamme teologit.

Waltari lisäsi, että hänelle *kristinusko-* ja *kristitty*-sanat olivat olleet aikaisemmin niin vaativia, ettei hän uskal-

tanut käyttää niitä itsestään. Mutta ehkä iän mukana hänkin oli tullut lempeämmäksi itseään kohtaan, varsinkin kun tietää, miten nämä sanat ovat kielellisesti syntyneet.

Matkustellessaan Euroopassa Waltari kohtasi kiinnostusta kristinuskoa kohtaan erityisesti Italiassa ja Espanjassa. Hän kertoi käyttäneensä keskusteluissa ilmausta: ”Taidamme olla salakristittyjä.” Vaikka sanontaan sisältyikin leikillinen piirre, se ehkä kuvasi sodanjälkeistä tilannetta aina 1960-luvun alkuun. Sen jälkeen kirkossa vaikuttaneet uudistuspyrkimykset ovat purkautuneet muun muassa ekumeenisessa liikkeessä. Ne ovat tuntuneet ennen muuta kirkkojen aktiivisessa suhtautumisessa yhteiskunnallisiin kysymyksiin.

Muoto ja dogmit olivat käyneet näille salakristityille vieraiksi niin kuin Waltarille itselleenkin. Kuitenkin perinne ja kunnioitus estivät heitä eroamasta kirkosta samoin kuin Waltaria, niin vieraaksi kuin luterilaisuus oli hänelle vuosien kuluessa käynytkin.

Waltari vieroksui Lutheria

Waltari kertoi vieroksuneensa aina Lutherin persoonallisuutta, hänen rehevyyttään, maallista, jyrkemmin sanottuna saksalaista olemustaan. Lutherin asemaa Waltarin mielestä pahensi se, että hän oli hajottanut yhtenäisen Euroopan pohjoiseen ja etelään. Italiassa Waltari tosin usein muistutti, että Suomi on ollut roomalaiskatolinen maa yhtä monta vuosisataa kuin protestanttinenkin, ”joten olemme joka tapauksessa varsin lähellä roomalaista kirkkoa”.

Waltari sanoi arvostavansa eniten kirkossa ehtoollisen sakramenttia ja ruumiin siunausta. Hänen mielestään ehtoollisessa on jotain kaunista, lohdullista, perinteistä. Se oli enemmän kuin ulkonainen muoto. Hänelle olivat myös hyvin rakkaat ruumiinsiunauksen perinteiset sanat: ”Maasta sinä

olet tullut.” Loppukaneetti ”Jeesus Kristus on sinut viimeisenä päivänä herättävä” ei tosin Waltarista ollut millään tavalla välttämätön. Hänelle oli tullut vuosikymmenien kuluessa vakaumukseksi, että usko tuonpuoleiseen elämään, ruumiin ylösnousemukseen, ei välttämättä edes kuulu kristillisen uskon piiriin. Jos jotakin sellaista sattuisi olemaan, hän käsittäisi sen pikemmin uskomattomaksi lahjaksi, joka on inhimillisen käsityskyvyn ja ymmärryksen ulkopuolella.

Waltari tiivistä suhteensa kirkkoon: ”Minulle kirkkoon kuuluminen on tarpeellista, eikä se johdu ainoastaan teologisesta sukurasituksesta isäni ja setäni puolelta. En missään tapauksessa pakottaisi ketään kuulumaan mihinkään kirkkoon vastoin hänen omaa tahtoaan, mutta mielestäni yhtä hyvin ortodoksinen ja roomalaiskatolinen kuin meidän luterilainen kirkkommekin sisältävät sellaisia arvoja, jotka jatkuvasti uudelleen tulkittuina ja muutokseen johtavina voivat rikastuttaa ihmiselämää ja koko yhteiskunnan kehitystä.”

Waltari tunsii kirkkomme

Waltari tunsii omakohtaisesti Suomen luterilaisen kirkon. Pyhäkoulu ja NMKY:n poikakerho olivat hänelle tuttuja. Ehkä pappissetänsä vaikutuksesta hän alkoi lukea teologiaa ja osallistui merimieslähetystyöhön. Hän luopui teologian opiskelusta puolen toista vuoden jälkeen. Hän koki olleensa tiedekunnan musta lammas. Silti kiinnostus teologiaa kohtaan säilyi läpi elämän. Hän seurasi teologista kehitystä *Teologisen Aikakauskirjan* ja *Vartijan* välityksellä. *Kotimaa* oli tuttu lehti jo lapsuudenkodista lähtien.

Evangelisuus oli Waltarin mielestä armeliaampi, mutta körttiläisyys sisälsi enemmän huumoria. Kun körttipappi tuli kuolevan ruotivaivaisen luo ja kysyi, ovatko nyt tällä oikeat eväät, vanhus vastasi: ”Menen talon ruokiin niin kuin olen niissä elänytkin.” Evan-

kelinen liike oli jättänyt leimansa Waltariin etenkin hartaasti evankelisen isoäidin välityksellä.

Erityisesti Waltari sanoi iloitsevan rovasti ja professori Erkki Niinivaaran kirjasta *Ihmisen tuleminen* (1971), joka Waltarin mukaan oli radikaalein kirja yhteiskunnallisen oikeuden ja ihmisläheisen, maanpäällisen kristinuskon puolesta, mitä Suomessa on kirjoitettu. Jokaisen poliitikon ja kristityksi itseään luulevan olisi luettava se. Se antoi Waltarille tunnun siitä, että hän ei ollut ajatuksineen yksin, vaan kirkon sisäpuolella oli mahdollisuus todellisiin, perustaviin uudistuksiin.

Waltari sanoi, etteivät kirkon dogmit ja uskontunnustukset, ei edes Raamattu, olleet hänelle ehdottomia auktoriteetteja. Sen sijaan hän uskoi, että niillä on etsivälle kristitylle suurin merkitys, kun tämä ei vain muodosta niistä itselleen tiettyä knoppologiaa eikä perusta uskoaan vain muutamiin lauseisiin, jotka ovat vaikuttaneet juuri häneen.

Waltari kertoi, että Uuden testamentin kehotus ”Tehkää parannus” oli ollut hänelle aina vastenmielinen, koska hän tuns, ettei pystyisi koskaan todelliseen parannukseen. Mutta kun kehotuksen kreikankielinen vastine

metanoete tarkoittaakin oikeastaan oppia ajattelemaan uudelleen, kääntää suuntaa tai uudistua, se merkitsi hänelle suurta vapautumista. Parannus tarkoittaakin mielenmuutosta, oppia ajattelemaan uudella tavalla.

Kun Mika Waltari siunattiin haudan lepoon neljäntenä päivänä syyskuuta 1979, viimeisenä ruumiinsiunaamisen, kukkien ja puheiden jälkeen jäi soimaan urkuparvelta laulettuna Waltarin runo, jonka kirjailija kirjoitti puberteetin myllerryksessä:

*Oi Natsarealainen,
sun ristic juurehen
ma polvistun.*

In memoriam

Diplomiurkuri, director cantus Jukka Matilainen (4.8.1953–13.9.2008) kirkokokuoron kanssa Pyhän Johanneksen kirkossa.

Kunnioittaen
Kuopion
Männistön seurakunta

KOULUTA KOLLEGA!

Unelmasta totta

Martha Kanyemba (vas.) ja Elise Kuume vihittiin papeiksi Namibian evankelis-luterilaiseen kirkkoon kesäkuussa 2008. Kuvassa he ovat vielä opiskelijoina Paulinum teologisen seminaarin kampuksella. Molemmat naiset opiskelivat Suomen Lähetyseuran tuella.

Kuva: Pirre Saario

Kehitysmaiden kirkot kasvavat ja tarvitsevat tukeamme työntekijöiden kouluttamiseksi.

Papeista on pulaa monissa kirkoissa ja siksi papin työtaakka on usein uuvuttavan suuri. Suomen Lähetyseura tukee pappien koulutusta mm. Namibiassa, Tansaniassa ja Kiinassa.

Tarvitsemme tähän työhön tukeasi. Kun sitoudut auttamaan, saat säännöllisesti tietoja opiskelijoiden elämästä ja opintojen etene- misestä.

www.mission.fi/koulutakollega

SUOMEN LÄHETYSSEURA

Pohjoismainen kirkkomusiikkisymposium Stavangerissa

SAKARI VILPPONEN
KANTTORI, JOENSUU

Pohjoismainen kirkkomusiikkisymposium Stavangerissa kiinnosti kirkkomuusikoita ja muita asianharrastajia hiukan vähemmän kuin neljä vuotta sitten Århusissa. Stavangeriin kokoontui syyskuun lopulla osallistujia noin 500, heistä yli 60 saapui Suomesta. Symposiumin ohjelmaan sisältyi tuttuja teemoja: urut, kuorolaulu, liturgiset uudistukset ja virret.

Norja yllätti maisemillaan ensikertalaisen matkajan. Huikaisevimman elämyksen kokivat ne, jotka osallistuvat retkelle Preikestoleniin (predikstolen = saarnastuoli): lauttamatkan jälkeen kaksi tuntia kapuamista kivistä polkua ylöspäin, ja lopulta oltiin 640 metrin korkeudella tasaisella, muuttaman aarin kokoisella kallionkielekeellä, jonka reunoilta oli kohtisuora pudotus syvyyksiin.

Bussimatalla Utsteinin luostariin vuonoja, saaria, vuoria ja peltoja lammaslaumoineen soljui jatkuvana virtana silmien editse. Elämysten joukkoon kuului myös matka viiden kilometrin mittaisen tunnelin läpi 200 metriä meren pinnan alapuolella. Se tuntui jo korvissa.

Utsteinin keskiaikaisessa luostarikirkossa kuultiin Telemannin musiikkia alttonokkahuilulle, barokkisellolle, cembalolle ja uruille. Nuoret soitta-

vat selvittivät hienosti Telemannin rytmisesti oikukkaat kuviot. Etenkin Fantasia soolonokkahuilulle oli harvinaista kuultavaa.

Virikkeitä, kohtaamisia - ja kielimuuria

Symposiumin tavoitteena on tarjota näköaloja tämän päivän monipuoliseen pohjoismaiseen kirkkomusiikkiin ja raottaa myös sen tulevaisuutta peittävää verhoa. Yleisesti ottaen antiin oltiin tyytyväisiä: saatiin paljon musiikillisia impulsseja, ideoita, joita voi käyttää säveltämisessä ja muussakin työssä.

Suomalaisten kannalta sykähdyttävää oli Vanajan nuorisokuoron näyttävä ja suorastaan uusia uria aukova esiintyminen Ismo Savimäen johdolla kahdessa konsertissa ja vielä juhla-

Symposiumin yhtenä päätavoitteena on eri maiden kanttorien ammatillisen kohtaaminen. Suomalaisnäkökulmasta Porvoon hiippakunnan kanttorit onnistuivat tässä selvästi paremmin kuin muut suomalaiset. Moni suomenkielinen kohtasi Stavangerissa usein – samoin kuin neljä vuotta sitten Århusissa – kielimuurin varsinkin silloin, kun muut skandinaavit harrastivat sisäpiirin huumoria.

Juhlapuhetasolla puhuttiin kauniita sanoja pohjoismaisesta kollegiaalisesta kohtaamisesta, mutta käytännön kielipolitiikka ei kulkenut samaan suuntaan: niinkin helposti toteutettava toive kuin englannin kielen käyttö ei sujunut odotetusti. Kaikille yhteistä musiikin kieltäkin olisi voitu käyttää enemmän. Jos jossain juhlahetkessä on paikalla 500 musiikki-ihmistä, yhteinen laulu ei saisi ”unohtua”.

AKIn opintomatka Stavangeriin

AKI järjesti papeille ja kanttoreille yhteisen opintomatkan Stavangerin kirkkomusiikkisymposiumiin. Matkaan lähdettiin jo symposiumin alkamista edeltävänä aamuna, ja päivä vietettiin Stavangerin tuomiokapitulin vieraanvaraisuudesta nauttien.

AKIn ryhmä tutustui Stavangerin keskeisiin kirkkoihin hiippakunnan piispan ja tuomiokapitulin muun henkilökunnan opastuksella. Lisäksi saatiin kuulla ja keskustella Norjassa vireillä olevasta jumalanpalveluk-

sen ja virsikirjan uudistuksesta.

Asiantuntijamatkanjohtajana Stavangerissa oli AKIn puheenjohtaja Mikael Helenelund ja toisena matkanjohtajana apulaistoiminnanjohtaja Annamari Jokinen. Osallistujia oli 23.

Vuonna 2009 ei järjestetä pappien ja kanttorien yhteistä AKI-opintomatkaa.

ANNAMARI JOKINEN

Suomalaisryhmä Stavangerin seurakunnan vieraana

Osa suomalaisryhmästä oli Stavangerin tuomiokapitulin vieraana. Norjan virsi- ja messu-uudistus nousivat teemoiksi tapaamisessa. Kanttori Jukka Kuninkaanniemi kertoi kuunnelleensa hiukan huolissaan uutisia tilanteesta Norjassa. Näytti siltä, että messu-uudistus on Suomeen verrattuna 20 vuotta jälkijunassa. Messu-uudistuksessa Norja näyttää tähyilevän Tuomasmessun suuntaan. Yksi seuraus tästä on muun muassa maallikoiden vastuun lisääntyminen musiikin puolella.

Kirkkomuusikkojen kannalta suuntaus voi johtaa perinteisesti koulutet-

tujen kirkkomuusikkojen aseman heikkenemiseen. Norjassakin monet merkit viittaavat siihen, että uudistuksessa kirkkomuusikkojen koulutus joutuu ahtaalle: musiikin monipuolisuusvaatimuksia satelee joka suunnasta. Perinteinen koulutus nähdään – ainakin rivien välissä – jopa esteenä.

Uglandin Lapsimessu nousi monen osanottajan suosikkilistan kärkeen, joten on odotettavissa, että messu kääntyy kohta ruotsiksi ja – toivon mukaan – vielä jatkossa suomeksikin.

Minkä seminaarin valitsisin?

Helsingin Tuomaan seurakunnan kanttori Anna-Maria Böckerman-

Peitsalo esitteli Suomen virsitilannetta symposiumin virsiseminaarissa. Anna-Marialla on sisäpiirin kokemusta myös aiempien symposiumien seminaareista. Hänen mielestään seminaarit ovat ongelmallisia – ja kielimuurin johdosta etenkin suomalaisille. Asiaa auttaisi, jos osanottajille olisi jaossa tiedotteita, asiarunkoja tai muuta havaintomateriaalia. Stavangerissa kantona kasassa olivat kuitenkin seminaarien esitelmöitsijät: esimerkiksi tietoja ei toimitettu (ajoissa) järjestäjille ja seminaarin teema saatettiin käsittää väärin.

Myös seminaarien kertakäyttöisyys on ruudin tuhlausta: osanottaja saattoi valita kymmenestä seminaarista vain

yhden – yhdeksän piti jättää väliin. Miksi esittää mielenkiintoinen asia vain kerran? Seminaareja pitäisi kehittää toistettaviksi työpajoiksi, jolloin osanottajat voisivat osallistua moneen työpajaan. Näin vahvistuisi myös yhteys kanttorin työhön, ja mukaan tulisi selkeä jatkokoulutusnäkökulma, ehdotti Anna-Maria Böckerman-Peitsalo.

Seminaari ”Lasten ja urkujen kohtaaminen” oli varsin virikkeellinen. Suurin kiitos tästä kuuluu suomalaiselle alustajaparille. Musiikinopettajakanttori Anna Brummer parinaan urkuri Dag-Ulrik Almqvist antoi innostavia virikkeitä urkukasvatukseen. Hyvänä apuna tässä olivat boomwhacker-muoviputkisoittimet ja laulu-leikki När jag leker kantor (Kun kantoria leikin).

Kyrkomusikernas Tidningin toimittaja Henrik Tobin veti seminaaria, jossa pohdittiin kirkkomusiikon roolia sekä taiteellisen sisällön ja identiteetin merkitystä. Tobin korosti, että kirkkomusiikilla on muutakin kuin välinearvo. On hyväksyttävä, että musiikilla itsessään on (kauneus)arvo ja siinä itsessään on jotain jumalallista. Käytännön ongelma on siinä, miten säilyttää musiikin ikuisuutta heijastava luonne ja samalla tavoittaa hyvinkin erilaiset ihmiset.

Voiko symposium olla konserttikatselmus?

Monet festivaalit ja symposiumit kokeneena en enää hämmästellyt, kun kuulin huokaisuja ”kyllä konsertteja saisi olla vähemmän”. Kuultavaa ja nähtävää on paljon – ehkä todellakin liikaa, sillä keskiyöllä järjestetyssä popmusiikkihenkisessä Night mood -konsertissa ainakin yksi kuuliija nukahti.

Kun on kysymys symposiumista, konserttien ja jumalanpalvelusten suhdetta voisi kuitenkin rukata: vähemmän konsertteja, enemmän messuja.

Hienoja kirkkokonsertteja kuulee

kotimaassakin, mutta erilaiset messut ja niiden eri tavoin toteutettu musiikki ovat lähempänä tavallista työtä ja antavat virikkeitä myös pienellä paikakunnalla työskentelevälle kanttorille. Messussa kuulijat ovat lisäksi aktiivisena seurakuntana.

Mutta oli myös inspiroivia konsertteja. Mainitsin jo Vanajan nuorisokuoron ja samalla ajattelen myös Ruotsin kirkon kansallista nuorisokuoroa.

Nuorisokuorokonserteissa kuuliija koki kevään kasvun ihmeen keskellä lakastuvaa syksyä: Kuoro lämpenee hitaasti. Alussa äänten arkuutta, sivulle vilkuilua: miksi ihmeessä olemme täällä. Sitten jossain laulussa mukaan tulee liikettä: kädet, jalat ja vartalo. Olo vapautuu, tapahtuu kuoroihme. Laulajat ylittävät omat rajansa. Mäntyjärven CCCX-teoksessa (Salvat-virsidraamasta, virsi 310 Herra Jeesus kun täällä vain kanssamme on) vanajalaiset kertasivat Århusissa kuultua kokonaisuutensa, sen yhtä huippuhetkeä, jonka kuuliija kokee vaikuttavimpana hyvässä akustisessa tilassa: kuoro on itsensä kaiku. Samantyyppistä kaikuherkuttelua kuultiin myös Ruotsin nuorisokuoron esittämänä Gunnar Erikssonin sävellyksessä Kristallen den fina.

Nuorisokuorojen yhteiskonsertissa Vanajan kuoro käytti keinovaroja, joita on kuultu muun muassa lauluyhtye Rajattoman konserteissa. Niinpä virren 516 sävelmäoriginaali, Michael row the boat a shore, taitavan beatboksaajan ja poikaryhmän koreografian kera oli täysosuma. Muistettakoon vielä, että Vanajan kuoro on Ruotsin kansalliseen kuoroon verrattuna varsin pieneltä alueelta, mikä nostaa edelleen Ismo Savimäen musiikkikasvatustyön merkitystä.

Valon ja varjon välistä jännitettä koettiin Jyrki Linjaman Completoriumissa, jonka kantaesittivät barokki-instrumenteilla soittava Candela-yhtye yhteistyössä sopraano Kaija Nuoranteen ja kontratenori Öystein Ellen

kanssa. Completoriumin teksti on latinaa, ja musiikki pohjautuu osin protestanttiseen koraaliin.

Christian Ahlskogin tulkinta Tapio Tuomelan (lyhennetyistä) Urkumesusta Pohjoismainen urkutaide -konsertissa oli loistava. Lisäksi Ahlskog esiintyi Orgel i samspel -konsertissa. Yhdessä pianisti Kimmo Tapanaisen kanssa hän esitti Jouko Linjaman Duon pianolle ja uruille. Harvoin tämä soitinyhdistelmä on toiminut niin hyvin kuin tässä esityksessä.

Göteborgin Barokkiyhtyeen konsertti herätti myös yleistä ihastusta, ja sama koski seminaaria, jossa göteborgilaiset esittelivät vanhoja soittimia. Kontratenoriakin kuultiin alttona kvartetissa. Barokkiyhtyeen kohdalla voisi puhua retrospektiivisestä ääninäyttelystä, mutta mukana oli myös modernia: Anna Eriksson teoksellaan Under solen. ”Ihana teos ja esitys”, huokasi moni. Kuultiin vielä, että Göteborgin Barokkiyhtye oli järjestänyt Ruotsissa tuntemattomien säveltäjien konsertin, joka oli saanut innostuneen vastaanoton. Onkohan sellaista kuultu Suomessa?

Harmi, että itse jätin väliin barokkiyhtyeen konsertin ja seminaarin. ■

Symposium tarjoaa näköaloja tämän päivän pohjoismaiseen kirkkomusiikkiin, Sakari Vilpponen kirjoittaa.

Tillhörighet

**ANNA MARIA BÖCKERMAN-PEITSA-
LO**

KANTOR I TOMAS FÖRSAMLING,
HELSINGFORS

Så har igen en kyrkomusikalisk olympiad passerat – fyra år sedan Århus – och även spelen är förbi. Klangen av sången och musiken vid det 19 kyrkomusiksymposiet i Stavanger tonar ännu inom oss som deltog. Varför är det så viktigt med nordiska kyrkomusikersymposier (NKS)?

För det första blir man delaktig i ett historiskt skeende, man blir en liten länk i en lång och kraftig kedja. Nordiska kyrkomusikmöten har hållits sedan år 1933 och liknande frågor som behandlades i Stavanger i september 2008 har dryftats i motsvarande forum redan i 75 år. Flera ämnen, de som utgör yrkesbildens kärnområden, som psalmer och psalmsång, gudstjänster, orgelspel och övriga orgelrelaterade delområden, körsång mm. går som röda trådar genom diskussionen. Annat har kommit och gått. För det mesta kommit, må tilläggas, arbetsfältet för kyrkomusiken har definitivt breddats under dessa år.

För det andra är musiken en fantastisk enande kraft. På 1930-talet, då det första samnordiska kyrkomusikermötet hölls, upplevde samtiden att musikernas vilja till samarbete var något som enade och samlade de nordiska nationalkyrkorna. Teologerna hade haft åtminstone en sammankomst före musikerna, men den enande kraften kom inte förrän med musiken. Inom kyrkomusiken finns ett *och* och inte särdeles mycket *eller*. Vi har budskap *och* glädje *och* allvar, *och* rytm *och* me-

lodi *och* harmoni *och* samhörighet *och* kunskap *och* stil – om än olika. Det är rikedom. Detta skall vi odla och sköta och vara stolta över, och visa upp och dela med oss av. Nu på samma sätt som för 75 år sedan.

Rikt program i vacker inramning

I Stavanger blev deltagarna vid NKS mötta av en sagolik norsk natur, en charmig stad och trevliga hotell. Festkansliet med utställningsutrymmen och stora salar för gemensamma måltider låg centralt och det var lätt att hitta dit. Första dagens program var en mjuklandning såtillvida, att det till stora delar bestod av valbara utflykter till olika mål.

De fyra mötesdagarnas egentliga program bestod av gudstjänster (bönestunder och mässor), konserter och seminarier i vilka de fem olika länderna presenterade det arbete som görs idag. Till detta kom några konserter t.ex. en symfonikonsert med fransk musik (Messiaens jubileumsår), en torgkonsert med klockspel samt öppnings- och avslutningskonserter. Innehållet vid dessa evenemang varierade stort, och att i detta sammanhang presentera det i sin helhet låter sig inte göras. Några reflektioner på en mer allmän nivå skall jag dock försöka mig på.

Entusiasmerande körsång

Körsång var ett av huvudspåren under NKS i Stavanger, framför allt ungdomar som sjunger. Det var en glädje att lyssna till ungdomskörerna och känna den entusiasm inför musiken som oftast lyser igenom då ungdomar musicerar.

I samma andetag kan konstateras att det var fina dirigenter som arbetade

med ungdomskörerna och att ungdomar och nyskriven konstmusik utgör en utmärkt kombination. Här kan nämnas det verk av Tomas Jennefelt och Niklas Rådström: *Av någon sedd* som *Svenska kyrkans nationella ungdomskör* uppförde under sin konsert samt motetten *Alt er mulig* av Nils Henrik Asheim som de samlade ungdomskörerna framförde i festgudstjänsten. Fina uppföranden, härlig musik!

Den körkonsert som ingen av deltagarna någonsin kommer att glömma var dock *Det Norske Solistkors* konsert i St. Petrikyrkan under ledning av Grete Pedersen. Konserten gick under namnet *Halleluja, vor Gud er forrykt* och programmet bestod till största delen av alster till textförfattare som under sin livstid betraktats som sinnessjuka. Klangen och precisionen, uttrycket, helheten, ja allt, gjorde detta till en upplevelse av sällan skådat slag.

En kort stund efter detta fick deltagarna en upplevelse till av samma mått: *Göteborg Baroque* under ledning av Magnus Kjellson. En grupp på 18 musiker, inberäknat både vokal och instrumental sida, som framförde ett program med verk ur den sk. Dübensamlingen som finns i Uppsala. Det är fråga om barockmusik som samlats för det svenska hovet. Sju verk uppfördes, en del sjöngs på svenska. Utöver dessa framfördes ett nyskrivet verk av göteborgstonsättaren Anna Eriksson. Kraften i Göteborg Baroque ser ut att välla upp ur samspelet mellan musikerna. Där finns en kemi vars motsvarighet man får leta efter.

Seminarier med organisatoriska problem

Seminarierna som hölls var tio till antalet och behandlade följande ämnes-

AKIn opintomatkalaiset Stavangerin satamarannassa entisöityjen makasiinien edessä.

områden: Barn och ungas möte med orgeln, Bachs orgelmusik, gregoriansk sång, repertoarseminarium för kör, repertoarseminarium för orgel, nyare nordiska psalmer, ungdomskörseminarium, Göteborg Baroque, religioner för fred och försoning och kyrkomusikerrollen och konstnärligt innehåll och identitet. Seminarierna var parallella, vilket innebar att deltagarna måste välja ett. Den allmänna uppfattningen bland deltagarna var att seminarierna gärna kunde ha ordnats så, att man hade haft möjlighet att gå på två.

Den organisatoriska sidan av en del seminarier fallerade. De personer som skulle samordna seminarierna hade

inte skött sin uppgift med den påföljd att de olika ländernas representanter anlände till seminarierna med olika uppfattning om vad som egentligen skulle ske. Även andra organisatoriska problem störde helhetsintrycket under dagarna.

Att få information att gå fram till de personer som skall ha den och dessutom i tid tycks vara svårt ibland. Ett sätt för organisatorerna att hjälpa upp problemet med seminarierna, och att samtidigt ge deltagarna en större behållning av dem, hade varit att be föredragshållarna om det huvudsakliga innehållet i skriftlig form och ge ut det i tryck. Så gjorde man på 1930-talet, och det var till gagn för alla, både för

deltagarna då och för senare studium.

Fler impulser och idéer på önskelistan

Under dagarna firades en rad tideböner på morgnar och kvällar. Till stil och kvalitet varierade dessa stort. Under andakterna var kyrkorna fulla av nordiska kyrkomusiker som för det mesta satt tysta och lyssnade. Hur skönt hade det inte varit om man fått delta genom att sjunga själv.

Utbudet av musik under dagarna var stort. Varje land presenterade sin kyrkomusik av idag från flera vinklar. Ändå saknade jag något. Att vara innovativ i kyrkomusikaliska sammanhang är inte lätt, särskilt inte som hela

arbetet vilar på tradition, och skall så göra. Vi hörde flera goda uruppföranden, och väl så. Detta till trots hade jag hoppats på fler aha-upplevelser och idéer.

Jag skulle gärna ha velat ha impulser till något nytt sätt att ta mig an up-

pgifter efter hemkomsten. Mer av innovativt *hur* än av färdiga uppvisningar av resultat. Vi lever i ett samhälle som hela tiden förändras. Hur vi skall nå ut till människor? Exempel på lyckade satsningar kunde väl ha varit intressant?

Kontakter knyts

En av orsakerna till att åka till NKS, kanske en av de största, är att träffa kolleger, göra nya bekantskaper och föra intressanta och givande diskussioner. Denna aspekt är så viktig att man borde få mer tid för samtal. I dagens värld kan man via datorn få kontakt med människor hur lätt som helst och ändå motsvaras dessa möten inte alls av den äkta varan, mötet mellan människor i verkligheten. Att samtala med nordiska kolleger under frukosten är inte alls en bisak vid en sådan här sammankomst, det är möjligheternas och kontakternas födelsestunder.

Jag är tacksam över att ha fått en möjlighet att delta vid NKS i Stavanger och jag ser redan fram emot nästa träff på Island om fyra år. Jag är övertygad om att dessa sammankomster är viktiga identitetsskapare och -upprätthållare för kyrkomusikerna i Norden. Vi skall inte bara *höra på* varandra, utan verkligen *lyssna till* varandra. Då kan man med åren få del av upplevelsen att *höra till* varandra. ■

Testaamme painolaatua

KOTIMAA-YHTIÖ

SATTUMUKSIA

HARVOIN Ypäjälle tulee vieras saarnamies. Mutta olipa kerran oikein teologian tohtori saarnamassa. Kirkkokahveilla eräs mummo meni valittamaan kipeitä polviaan saarnamiehelle, joka totesi, että hän ei kuitenkaan ole ruumiin lääkäri, vaikka onkin tohtori, vaan hengen lääkäri. Tähän hyväsuinen mummo vastasi, että ei hänkään mikään ruumis ole.

ERÄÄNÄ syystalven päivänä saarnatuoliin noustessani huomasin Loimijoen vastarannalla asuvan isännän olevan kirkossa lehterillä. Puolivälissä saarnaa isäntä kohottautui hiljalleen ylös ja hyvin tarkkaan katseli kohti minua. Pian käyttäytyi emäntä samalla tavalla. He olivat havainneet paloauton saapumisen pihamaalleen. Hetken päästä he kumpikin rymistivät kirkosta ulos, ja minä hämmennyneenä yritin päästä saarnani loppuun. Vasta messun jälkeen minulle selvisi, että syynä olivat kolmen hirven seikkailut hautausmaalla, ja sen jälkeen eläimet vajosivat heikkoihin joihin.

Ohikulkija oli hälyttänyt palomiehet apuun. Kirkkokansa riensi myös tapahtumaa katsomaan ja minä perässä alba päällä jokirantaan. Vastapuolella oli joukko miehiä vetämässä hirviä ylös. Yhtäkkiä kuului kova miehen huuto:

”Nyt sinne rantaan on saapunut enkelikin.”

Yksi hirstistä menehtyi veteen, mutta kaksi virkosi navetassa ja pääsivät aikanaan ulos. Tarina elää varsin laajalla alueella.

RISTO AHTI
kirkkoherra, Ypäjä

Näin on virret Pohjolassa

**ANNA MARIA BÖCKERMAN-PEITSA-
LO**
KANTTORI, HELSINGIN TUO-
MAAN SEURAKUNTA

Viime vuosikymmeninä on kaikissa Pohjoismaissa julkaistu uusia virsikirjoja, joista suuri osa kokeilumielessä. Muutosten maailmassa tämä kertoo, että pinnan alla muhii myös virallisen virsikirjan uudistus. Traditionaalissa pitäytyminen on turvallinen toimintalinja, mutta ehkä sittenkin uudistuksessa avainasemassa ovat uudet kielellisen ja musiikillisen ilmaisun oivallukset.

Stavangerin kirkkomusiikkisymposiumissa virret olivat esillä useaan otteeseen: seminaarissa, yhteislaulutilaisuudessa Stavangerin tuomiokirkossa sekä jumalanpalveluksissa.

Mitä virsi oikeastaan on?

Jo viiden vuoden ajan olen painiskellut tämän kysymyksen kanssa. Kysymykseen ei löydy yksinkertaista ja yksiselitteistä vastausta. Usein ehdotetaan, että virren tulee olla tietynlainen eli sen tulee olla vakava ja luonteeltaan hymnimäinen. Jotkut ajattelevat, että virsi koostuu melodiasta ja siitä säestävästä perinteisestä (homofonisesta) koraalisista.

On myös toisinajattelijoita, joiden mielestä virrellä tulee olla omilla jaloillaan seisova melodia, joka voidaan laulaa yksinään ilman soitinsäestystä. Itse määrittelin näin: virrellä pitää olla kristillinen sanoma, se pitää pystyä esittämään yhteisöllisesti ja sillä pitää olla oma tehtävä liturgisissa yhteyksissä. Yksinkertaisimman määritelmän mukaan virsi on laulu, joka on otettu virsikirjaan – näinkin sen voi määritellä.

Virren määritelmät kaikuivat päässäni, kun tutustuin pohjoismaisten kollegojeni esityksiin symposiumissa. Kuulemani esitykset vahvistivat mieli-

pidettäni, että kysymys virren olemuksesta on kirkkomuusikoille ja hymnologeille samalla tavalla ajankohtainen koko Pohjolassa.

Ruotsin kirkon virsikirja

Virsikirja uudistettiin Ruotsissa viimeksi 1980-luvulla, mutta sen jälkeen on ilmestynyt kaksi kirjaa: *Psalmer i 90-talet* ja *Psalmer i 2000-talet*. Kirjat eivät ole virallisia virsikirjan lisä, vaikka ne käytännössä sitä ovatkin. Ero virallisen virsikirjan ja *Psalmer i 2000-talet* -virsien välillä on muun muassa siinä, että jälkimmäisessä tavallaan kokeillaan, missä kulkee virren raja, mitä virsi oikeastaan on, ja tätä testataan kirjan materiaalin avulla käytännössä.

Karl-Göran Ehntorp, toinen Ruotsin virsikirjojen esittelijöistä kertoi, että kun koottiin materiaalia kirjaan *Psalmer i 2000-talet*, kokoajien mielestä oli juuri tämä kysymys. Ehntorpin mielestä tähänastiset kokemukset ovat jo osoittaneet, ettei kaikesta kokoelman materiaalista voi käyttää nimitys-

tä virsi. Ruotsalaisten kokeilukirjan etuna voidaan pitää sitä, että näin saadaan vastauksia rajanvetokysymyksiin jo ennen varsinaista virallisen virsikirjan uudistamisprosessia.

Norjan, Tanskan ja Islannin virret

Norja on valinnut toisen tien. Virsikirjan uudistus on loppusuoralla – ja uudistustyö on tehty ennenkuulumattoman nopeasti. Oletetaan, että Norjan virsikirjauudistuksen pitäisi tapahtua alusta loppuun yhden nelivuotiskauden aikana. Se sisältää koko prosessin kokoamistyöstä valintaan, materiaalin teknisen valmistuksen, kokeilukauden ja lopullisen päätöksen.

Norjan Kirkkoneuvosto on julkaisut tämän vuoden elokuussa virsikirjaehdotuksen, jota kokeillaan seurakunnissa huhtikuuhun 2009 asti. Sitteen annetaan lausunnot ja tehdään päätös. Ehdotuksessa on 359 uutta virttä. Nämä eivät kerro kaikkea tulevasta, uudistetusta virsikirjasta. Nykyisen *Norsk Salmebokin* virsiä tullaan myös käyttämään, samoin *Salmer 1997* -lisävihon virsiä. Virsikirjaehdotuksessa on lista virsistä, joita ehdotetaan lisättäviksi.

Kun selaa ehdotusta, voi heti todeta, että sävelmien tyyllinen kirjo on laajempi kuin muiden Pohjoismaiden virallisissa virsikirjoissa. Mukaan on päätetty ottaa myös ylistyssävyisiä englanninkielisiä lauluja. Otsikon *Ihminen Jumalan maailmassa* alta löytyy muun muassa Pikku-Idan Kesälaulu, eli Astrid Lindgren ja Vaahteramäen Eemelikin ovat päässeet virsikirjan kansien väliin. Norjalaiset ovat siis päättäneet kokeilla virallisessa virsikirjassaan, mihin virsi venyy, toisin kuin ruotsalaiset, jotka kokeilivat samaa asiaa epävirallisissa kirjoissaan. Tuore virsikirjaehdotus on siinä määrin mielenkiintoinen, että siihen tutustumista voi suositella lämpimästi. Julkaisija on Eide forlag (tilausosoite sivulla www.eideforlag.no).

Tanskan edustajien kertoman mu-

kaan heillä on aina ollut perinteenä, että virsirunoilijoiden ja virsisäveltäjien pitää olla oman talon lapsia, jotka ovat niin uskollisia traditiolle, että elävät ja tekevät töitä sen hengessä, ovat siis kirkon työntekijöitä. Tämä perinne on nyt höltymässä. Virsirunoilijoita on sukeltanut esiin myös muista yhteiskuntapiireistä. Näin myös Tanskassa joudutaan testaamaan, mitä voidaan pitää virtenä.

Tanskassa on kaksi – clossa olevaa ja mainitsemisen arvoista – tekstinlaattia: Lisbeth Smedegaard Andersen ja Hans Anker Jörgensen. Heidän tekstinsä ovat kerrassaan ihania – niissä tuntuu raikas henkäys. Ohessa pieni näyte Jörgensenin runoudesta. Säkeistö on virrestä *Hvad er at møde den opstandne mester* (2000):

*Det er som forraeden Judas at sidde i Helvedes kval
og mærke en luftning i Helvedes heds
sø himmelsk og sval
og vide, nu kommer den mester,
jeg kender,
til Helvede går han for venner
og fjender.*

(On kuin pettäjä Juudas istuessaan helvetin tuskien keskellä tuntisi tivaallisen viileän henkäyksen, ja katso, nyt saapuu se mestari, jonka minäkin tunnen, hän helvettiin kulkee ystäviensä ja vihollistensa puolesta.)

Tarvitaan kielen mestari vangitsemaan sanoiksi kuva, joka avaa kristillisen sanoman vaikeatajuisen ydinkohdan ymmärrettäväksi uudella tavalla: miksi Kristus kulki tien kuoleman valtakuntaan niin kuin hän sen teki?

Kuten tunnettua norjalaisilla on kansansävelmänsä, helposti tunnistettavat kansanomaiset melodiat. Symposiumissa oli helppo havaita, että niin on myös islantilaisilla. Heidän virsisävelmänsä erottuvat erikoislaatuisuudellaan muiden maiden sävelmistä. Säkeistöt ja niiden myötä sävelmät olivat kaikki verrattain pitkiä ja melodisesti varsin mutkikkaita. Kannattaa ehkä myös mainita, että varsin monet

Islannin virrentekijät ovat naisia.

Suomen virsien kehitysurat

Täällä koto-Suomessa on kaksi samaan suuntaan kulkevaa virsien kehitysuraa, joista toinen kulkee suomalaisella ja toinen ruotsalaisella puolella. Muutama vuosi sitten riikinruotsalaisten virsikirja käännettiin suomeksi. Sitä käytetään Ruotsissa, mutta samalla kun se otettiin käyttöön, maamme suomalaiset saivat yli 700 virttä lisää.

Uusia virsiä tehdään edelleen: osa sellaisia, joissa on sekä uusi teksti että uusi sävelmä, ja osa sellaisia, joissa vanhaan tuttuun sävelmään on tehty uusi teksti. Jälkimmäinen tapa näyttää olevan muodissa tämänhetkessä uudessa suomalaisessa virsirunoudessa. Ruotsalaisella puolella suurimman huomion kohteena on ns. Sakralverkstad (Sakraalityöpaja). Kyseessä on kirjoittajakoulu, joka on houkuttellut mukaansa noin 25 ihmistä. Vuodesta 2003 lähtien se on tuottanut satoja uusia virsiä.

Virsilaulu kohottaa mieltä

Virsien kohdalla parasta niissä ei ole niistä puhuminen vaan niiden laulaminen. Stavangerin symposiumissa tähän oli tilaisuus monessa tapahtumassa.

Virsilaulu, joko äänissä laulettu tai hyvin säestetty, jossa seurakunta on todella mukana, on ihanaa. Se antaa suuruutta ja mieltä kohottavaa tunnetta mihin tahansa tilanteeseen. Virsilaulua voi suositella.

Kirkkomusiikkisymposiumin virsiesittelyjen perusteella moni koki, ettei jatkossakaan ole syytä pelätä virsilaulun merkitsevän pölyyntynyttä ja vanhanaikaista ilmaisutapaa.

Uutena ja raikkaana virsi voi Pohjossa hyvin!

*Kirjoituksen on suomentanut
Sakari Vilpponen*

Haasteita voitettavaksi

HIIPPAKUNTADEKAANI Kaarlo Kalliala herättää tärkeän kysymyksen (Crux 4/2008) koskien *Meidän kirkko* -strategian soveltamista ja vaikuttavuutta seurakunnissa. Toivottavasti kaikissa maamme kolkissa on havahduttu strategian äärellä pohtimaan ”entäs meidän seurakunta?”

Kirkkomme suunnittelun historiaan mahtuu monenlaisia suunnitelmia. Karkeasti yleistäen voi kai todeta, että kirkossa on havaittavissa samat suunnittelun kehitystrendit kuin yritysmailmassa ja kuntasektorilla. Tässä valossa on nähtävä myös ”vajaasti onnistuneet aikaisemmat yritykset yhteisiksi suunniksi”.

Nyt keskusteluun nousseessa strategisessa ajattelutavassa on kyse ennen kaikkea oman toiminnan hallitsemisesta. Strategia-ajattelu on tuonut uudenlaisia käytäntöjä kirkkomme päätöksentekoon ja johtamiseen. Samalla se on muodostunut yläkäsitteeksi monille tulevaisuuden ennakointiin ja suunnitteluun liittyville toimintatavoille.

Strategia-ajattelussa keskitytään kirkon kannalta kaikkein tärkeimpien asioiden etsintään. Etsiminen tapahtuu pohtimalla kirkon identiteettiä ja toimintaympäristöä, joissa se vaikuttaa. Strategia on keino sanoittaa omaa identiteettiä. Lisäksi strategian avulla voidaan paikantaa omaa asemaa toimintaympäristössä ja suhteuttaa itseä toisiin. Tätä kautta strategia kiinnittää huomion toiminnan ytimeen.

Jokaisella strategialla on oma synty-tarinansa. *Meidän kirkko* -strategian laatinut kirkkohallituksen asettama työryhmä halusi toimia mahdollisimman avoimesti ja kävi strategian luonnoksista laajaa keskustelua. Se keräsi palautetta internetissä sekä erilaisissa tapaamisissa seurakuntalaisilta, luottamushenkilöiltä ja työntekijöiltä. Mukana oli myös strategiatyöhön pereh-

tyneitä asiantuntijoita. Prosessi pyrki mahdollistamaan mahdollisimman laajan ja moniäänisen keskustelun kirkon yhteisestä tulevaisuudesta. Tilaa annettiin kyseenalaistamiselle ja erilaisten näkökulmien esittämiseksi. Palautte vaikutti merkittävästi strategian sisältöön ja painotuksiin.

Kalliala kritisoi *Meidän kirkon* jäämistä puolitiiehen. On totta, että strategian yleisyys on haasteena tässä vaiheessa, kun laadintaprosessista siirrytään toteuttamisvaiheeseen. *Meidän kirkko* on luonteeltaan ns. kattostrategia, jossa tehty valinnat etsivät muutonsa konkreettiseksi toiminnaksi paikallistason ja kirkon eri yksiköiden suunnitelmissa.

Kirkon organisaatorakenne on strategian luomisen kannalta haastava. Kyse ei ole konsernista, vaan seurakunnat ovat itsenäisiä.

Kirkko koostuu erikokoisista, rakenteeltaan ja ilmeeltään erilaisista seurakunnista. Yhteisen strategian väljät raamit jättävät tilaa seurakunta-kohtaiselle harkinnalle ja tulkinnoille. Näin kirkko kokonaisuutena pystyy vastaamaan joustavammin toimintaympäristön muutoksiin ja ennakoimaan tulevaisuutta. Paikallistasolla nähdään parhaiten kunkin alueen keskeiset haasteet.

Juuri ilmestynyt kirkon nelivuotiskertomus täydentää strategian mietintöosaan kirjattua toimintaympäristön analyysia. Nelivuotiskertomus osoittaa, että toimintaympäristön kehitykseen liittyvät tekijät muodostavat monimutkaisen ja alati muuttuvan kokonaisuuden. Nelivuotiskertomus osoittaa myös eri toimintamodoissa tapahtuneet muutokset, nousut ja laskut. Se tarjoaa mainion apuvälineen strategiseen työhön osoittaessaan, missä nyt ollaan ja miten nykytilanteeseen on tultu. Nelivuotiskertomus kuitenkin kuvaa muutossuunnat ja toiminnan

tunnusluvut vain koko kirkon ja hiipakuntien tasolla. Tämän lisäksi tarvitaan paikallista pohdintaa oman seurakunnan kehitystrendeistä. Keskeistä on tosiasioiden tunnistaminen ja tunnistaminen. Siltä perustalta voi realistisesti katsoa tulevaisuuteen.

Kirkon perustehtävän kiinteyden kannalta on olennaista, että seurakunnissa valintoja tehdään tietoisesti ja ne muodostavat samaan suuntaan pyrkivän kokonaisuuden. Kirkon strategisen ajattelun kivijalka muodostuu uljaasta päämäärästä, vahvoista arvoista ja rikkaasta historiasta. Jatkuvasti on kuitenkin kysyttävä, millä tavalla kirkon perinne ja uudistuminen voivat olla tasapainossa? *Meidän kirkon* tavoitteena ei suinkaan ole ainoastaan perustella, säilyttää ja koordinoida olemassa olevaa toimintaa. Aiheellisesti Kalliala korostaa, että perinteiset vahvuudet eivät välttämättä ole enää relevantteja ja merkittäviä. Tämän tiedostaminen edellyttää muutosherkkyttä, panostamista uuteen, uusien vahvuuksien kehittämistä – jopa heikkouksien kääntämistä vahvuuksiksi.

Meidän kirkon intentio ei myöskään ole ”katteettomalla optimismilla” ja ”ylimitoitetuilla tavoitteilla” ahdistaa ja orjuuttaa. Suuntaviivat eivät ole luonteeltaan ulkopuolelta huudeltuja vaatimuksia. Strategia haluaa kannustaa seurakuntia havahtumaan siihen, että vanhoilla menettelytavoilla ei välttämättä enää selvitä. On uskallettava luopua totutusta. Tarvitaan tilanneherkkyyttä, jotta voisi ymmärtää, milloin tarvitaan pysyvyyttä, milloin taas joustavuutta. Joustavuudenkin kriteeriksi voidaan asettaa linjakkuus ja hallittavuus. On siedettävä epävarmuutta, katsottava eteenpäin ja tehtävä rohkeita johtopäätöksiä.

Strateginen ajattelutapa asettaa johtajuudelle isoja haasteita. Henkilöstön aktiivisuus on strateginen voimavara,

sillä strategia etsii muotoaan tai uusiutuu henkilöstön osaamisesta ja aktiivisuudesta käsin. *Meidän kirkko* arvostaa työntekijöiden erityisosaamista ja haluaa ylläpitää sitä. Kun työntekijä koee, että hänellä on johtajan tuki rohkeillekin yrityksille ja uudistuksille, hän ottaa vastuun myös oman osaamisensa kehittämisestä ja sitoutuu yhteisiin päämääriin.

Strategisessa työskentelyssä on löy-

dettävä keinot, millä saada itsenäisesti toimivat seurakuntien työntekijät, oman työnsä asiantuntijat, toimimaan yhteisen päämäärän suuntaisesti. Strategia on siis väline, joka sitoo yksilöt yhteen. Parhaimmillaan se on myös tuki omalle työlle.

Kirkkohallitus on nimennyt seurantaryhmän, jonka tehtävänä on mm. huolehtia siitä, että kirkon strategia-työskentelystä muodostuu jatkuva

prosessi. *Meidän kirkko* -strategia ei siis vielääkään ole lukkoon lyöty ja muutumaton, vaan se on edelleen avoin keskustelulle. Nyt on erityisesti paikallisen keskustelun aika: ”Entäs meidän seurakunta?”

KIMMO KÄÄRIÄINEN

Kirkon tutkimuskeskuksen johtaja

Strategian seurantaryhmän

puheenjohtaja

Merkityksellisiä jouluostoksia Kotimaakaupasta!

RISTO KORMILAINEN

Kirkkovuosi tutuksi

Teoksessa tuodaan kirkkovuotta tutuksi elävästi ja lämminhenkisesti. Tunnelmallinen, kirkkovuoden juhliin liittyvä kuvitus täydentää kokonaisuuden. 26,01 e (norm. 28,90 e)

KIRJAPAJA
Sisältää elämään.

Sanan Aika

Sanan aika seuraa kirkkovuotta adventista 2008 adventtiin 2009. Se kuljettaa lukijansa kirkkovuoden läpi esittelemällä kunkin pyhäpäivän tekstit, teemavirren ja rukouksen. Arkipäivien kohdalla on raamatunk teksti. 4,70 e min. 20 kpl erissä 4,30 e/kpl (norm. 5,20 e)

Kirkon Ulkomaanavun
ja Yhteisvastuun tuotteet
Kotimaakaupassa

Muista
seurakunnan
luottamus-
henkilöitä!

Yhteisvastuu
Terveystuote

Yhteisvastuun

Olkalaukku

Valmistettu 100 % reilun kaupan puuvillasta. Laukussa on vetoketjullinen sisätasku ja säädettävä kantohihna. Väreinä musta ja oliivinvihreä. Srk-hinta 25 e (norm. 30 e)

KIRKON ULKOMAANAPU

Värikkäät joulukortit

El Salvadorilaisen Christian Chavarrian suunnittelemat kortit viestivät joulun sanomaa kirkkailla väreillä. Paketissa on 9 korttia (kolme erilaista mallia, kolme kappaletta kutakin).

1-osaiset kortit 9 e/pkt

2-osaiset taitettavat kortit + kuoret 18 e/pkt

 kotimaakauppa.fi

Hietalahdenranta 13, Helsinki (ma-pe 9-17)
p. 020 754 2350 | www.kotimaakauppa.fi

 KOTIMAA-YHTIÖT

Diakoniatyötä Välimeren rannalla

ANNE BELGHITI

SOSIONOMI-DIAKONIOPISELIJA
DIAK POHJOINEN

HEI KAIKKI Cruxin lukijat ja terveiset lämpimästä Espanjasta! On ollut aika ottaa etäisyyttä kotimaahan ja lähteä katsomaan, kuinka diakoniatyötä tehdään Välimeren rannalla talvea viettävien suomalaisten parissa. Samalla olemme tutustuneet monikulttuuriseen espanjalaiseen kalastajayhteisöön, josta on muutamassa vuosikymmenessä kehittynyt valtaisa merenrantakaupunki.

Täällä Torreviejassa olen ollut yhdessä opiskelijaystäväni kanssa nyt kolme viikkoa, ja olemme kotiutuneet hyvin. Kulttuurishokki ei ole ollut kovinkaan suuri, sillä olemme kuitenkin Euroopassa. Ihmeteltävää on toki riittänyt. Liikennekulttuuri on aivan omaa luokkaansa, eikä auton pysäköintitapoja voi kuin ihmetellä: pyörätuolirampeja on kaduilla jokaisessa risteyksessä, mutta niistä ei ole mitään iloa, koska niiden eteen on pysäköity auto. Myöskään kiertäytystä täällä ei harrasteta. Kompostointikin on ihan vieras käsite, ja kaikki tavarat pakataan pussiin ja sitten pussiin ja vielä kerran pussiin, joten muovijätettä vesipullojen lisäksi riittää.

IHMISET OVAT todella ystävällisiä ja välittömiä. Lähinnä oma olematon espanjan kielen taito harmittaa ja hävettää. Tosin ihmettä on riittänyt, kun nuorempikaan väestö espanjalaisista ei tunnu hallitsevan edes alkeellista englannin kielen taitoa.

Toinen kadehdittava piirre on perheiden yhteenkuuluvuus ja vanhuksien sekä lasten huomioiminen. Kadehtien olen katsellut niitä iäkkäitä pariskuntia, jotka käsiyknkkää tai käsi kädessä iloisesti rupertellen ovat iltaikävelyllä joko perheensä ympäröiminä tai muiden samanikäisten joukossa. Lapsista pidetään erityisen hyvää huolta, olivatpa ne sitten omia tai muiden lapsia. Van-

hemmat ja isovanhemmat ovatkin erityisen otettuja jokaisesta huomiosta, jonka heidän lapsensa saa ohikulkijoilta osakseen.

Täällä talven asuvat suomalaiset edustavat jonkinlaista läpileikkauksa Suomesta. Suomalaisen seurakunnan toimintaa pyörittää joukko reippaita ja aktiivisia eläkeläisiä, joiden vauhdissa on täysi työ pysyä. Siinäpä ta-voitetta kerrakseen – säilyttää samanlainen elämänilo ja toimintakyky kuin näillä ihmisillä täällä on. Mukaan mahtuu myös niitä, jotka syystä tai toisesta ovat asettuneet tänne pysyvästi, ja heidän joukossaan on myös nuorempia ihmisiä.

MEIDÄN TEHTÄVÄNÄMME täällä on osallistua seurakunnan kahvilan pitoon, naistenpiiriin, messuihin ja muihin seurakunnan tilaisuuksiin. Yksi sellainen tulee olemaan seurakunnan 20-vuotisjuhla, jota odotamme kiinnostuneina.

Ilmat ovat olleet pääsääntöisesti suotuisat, tosin melkein viikon saimme niskaamme harvinaisen paljon sadetta. Reilu kaksi kuukautta saadaan vielä nauttia Välimeren ilmastosta ja touhuta täällä olevien ihmisten parissa. Mukaan saadaan varmasti valtavasti evästä tulevaan työhön ja muistoja eläkepäivinä muisteltaviksi.

Kaikkeä hyvää teille sinne Suomeen, mukavaa syksyä ja enkeleitä matkallenne!

TANJA HEIKKINEN

Sanan aika

Vuoden kristillinen kirja 2008

TAUNO VÄINÖLÄ

Virsikirjamme virret

Kattava tietopaketti virsien ystäville. Teoksessa esitellään kaikki virsikirjamme 632 virttä, niiden historia ja tekijät. Virsirunoilijoiden sekä –säveltäjien elämästä kertovat artikkelit täydentävät kokonaisuutta.. Ovh. 55,90

GERARD W. HUGHES

Matkaoppaana rukous

Reittejä rukoukseen ja syvempään elämään. Raamatun tekstit auttavat näkemään, miten Jumala toimii meissä nykyhetkellä Ovh. 31,90

ANNA-MARI KASKINEN – MIIKKA RUOKANEN – YRJÖ SARIOLA

Sanan aika

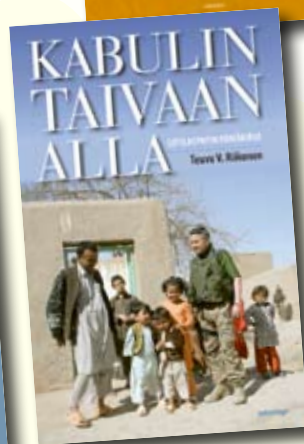
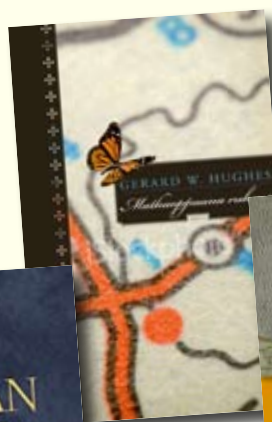
Kirkkovuosi 2008-2009

Suosittu raamatunlukuoppaan ja päivittäisen hartauskirjan 16. vuosikerta. Teos sisältää uusia kauniita rukouksia jokaiseen kirkkovuoden pyhään. Ovh. 5,20

JARMO KIILUNEN – JARMO HUHTALA (TOIM.)

Urhea Judith, viisas Sirak

Teos avaa monipuolisesti apokryfikirjojen asemaa eri kirkkoissa sekä niiden teologista ja kulttuurihistoriallista merkitystä. Artikkeleissa käsitellään apokryfikirjojen merkitystä erityisesti Lutherin teoksissa ja suomalaisessa kristillisyydessä. Ovh. 42,90

MUNKKI SERAFIM

Kultainen Jerusalelm

Jerusalemien idea juutalaisuudessa, kristinuskossa ja islamissa

Teos seuraa Jerusalemin idean elämää kolmen vuosituhannen ajan sellaisena kuin se ilmenee kolmen uskonnon pyhissä teksteissä, jumalanpalveluselämässä, mystiikassa, runoudessa ja kirjallisuudessa. Ovh. 44,90

TEUVO V. RIIKONEN

Kabulin taivaan alla **Sotilaspapin päiväkirja**

Teuvo V. Riikonen toimi kriisinhallintajoukon pappina vuonna 2008. Riikonen kertoo teoksessaan, mitä on sotilaspapin arki Afganistanissa ja siitä, miten uskontojen välinen dialogi näkyy käytännössä. Ovh. 32,90

Kirkkomusiikillisia havaintoja

JARI PIIKKI

KANTTORI, JUVAN SEURAKUNTA

KANTTORIN TYÖN huonoja tai hyviä puolia on työn monipuolisuus. Joskus täytyy kiirehtiä leiritä konsertoimaan, toimistotöistä hautajaisiin, lapsikuorosta vanhainkotiin, Bachin parista gospelsointuihin jne. Monipuolisuus voi olla rasittavaa, koska täytyy perehtyä moniin asioihin ja valmistautua erilaisiin tilanteisiin. Samalla se tuo kuitenkin työhön vaihtelua, eikä työn yksitoikkoisuus ahdistakaan. Kun virassaolovuosia kertyy paljon, ovat monet tehtävät jo tuttuja. Tehtävät eivät vaadi niin paljon valmistelua kuin nuorempana, ja voi miettiä uusia ideoita ja poikkeavia työtapoja. Kantattaa myös syventyä joihinkin työn osa-alueisiin syvällisemmin ja hoitaa muita kevyemmin. Työ kantaa hedelmää ehkä pitkänkin ajan päästä, kun kyntää samaa sarakkaa kauan ja kunnolla.

Omassa seurakunnassani on edetty hyvin perinteisiä linjoja. Kovin suuria uudistuksia ei ole lähdey toteutamaan. Vuoden kiertoon kuuluvat messujen, toimitusten, hartauksien ja kuoroharjoitusten ohella kinkerit, rippikoulut ja konserttisarjat. Viime kesänä olin kahdella rippileirillä kokoaikaisena työntekijänä. Toisella niistä oli erikoinen opetustiimi: teologi ja kaksi kanttoria, joista toinen oli harjoittelija. Näin ollen musiikkia oli tietysti runsaasti ohjelmassa. Virsiä ja kirkkomusiikin historiaa tehtiin tutuksi kunnolla molemmilla leireillä, gospeliakaan unohtamatta. Saadun palautteen perusteella se ei ollut nuorille mitenkään vastenmielistä, vaan monet olivat tyytyväisiä opittuihin uusiin asioihin.

NYKYAJAN MUSIIKKIBISNEKSEN keskellä voi tulla ajateltua, ettei kirkkomusiikki ole nuorille kovin tärkeä asia, mutta kanttorin velvollisuus on tuki sitä opettaa. Myös laulamiseen löytyi innostusta, kun porukassa oli säestykseen osallistuneita kitaristeja ja rumpaleita. Monesti nuoret ovat konservatiivisempia kuin kuvittelisi ja ajattelevat, että kaikki ei sovi kirkkoon. Esimerkiksi konfirmaatiolauluun ei haluta kuin piano säestysoittimeksi.

Kanttori on seurakuntalaisille eräänlainen juhlan tuojana. Mitä olisivat häät ilman musiikkia? Hämmästyksen kuuleminen on monille elämän kohokohta. Hautajaisissa tunteet kanavoituvat usein hengellisten laulujen ja rauhallisen musiikin kautta. Messussa tai konsertissa soitta-

ja voi olla Jumalan ääni ja liittyy esillä oleviin asioihin tunnelmia. Seurakunnalle voi tehdä esimerkiksi kylmät väreet, surun hetken, iloisen mielen, taivaallisen juhlan aina esillä olevan aiheen mukaisesti. Etenkin juhlahypien aikaan musiikin sävyllä tehdään oikea juhla. Voimakkaimmat la-
taukset liittyvät varmaan jouluun ja pääsiäisaikaan, jolloin mennään tunnelmassa äänilaidalta toiselle. Kokemukset ovat vahvempia, jos tilaisuuksiin osallistuu säännöllisesti.

Nykyajan ihmistä ei saada koskettaa kovin syvältä luterilainen koraaliteos, kun kuultavissa on paljon erilaisista musiikkia. Hyvät urut ovat paras vaihtoehto monipuolisen musiikin esittämiseen, kun käytössä ei useinkaan ole paljon osaavia soittajia. Kuitenkin yksikin muu soitin yksinkertaisestikin käytettynä tuo lisätehoa musiikkiin. Myös bändisoitto kuulostaa aika puuduttavalta, ellei siinä ole paljon vaihtelua. Useinhan soitinkokoonpano pysyy kauan samanlaisena. Koskettavin instrumentti lienee kuitenkin ihmisen ääni. Pienikin laulu, etenkin lasten laulamana, ihastuttaa. Siksi Raamatun tekstejäkin pitäisi mieluummin resitoida kuin lukea huonosti.

ENNEN JUMALANPALVELUSMUSIIKKI oli pelkästään sisältölähtöistä. Musiikki liittyi sanomaan elävöittäen sitä ja luomalla rauhaa. Nykyisin löytyy messuja joka lähtöön. Lähtökohdaksi on otettu enemmän ruumista kiihottava musiikki, jolla väkeä saadaan paikalle tai levyt kaupaksi. Musiikiksi kelpaa tanssimusiikki, nuorten tyhjyyttä täyttämään syntynyt pop, pahalaiselle tehty hevi tai mikä tahansa. Onko se hyvä vai huono asia, sitä voi miettiä. Sama ajatus voisi olla myös muussa messun toiminnassa eikä vain musiikissa. Kun nudistimesukin on jo nähty, ei enää paljon puutu. Siihen voi hakea mallia vaikka kotikuntani mannekiinibändistä joka soittaa "munasillaan". Ei tarvitse olla ennustaja nähdäkseen mihin ollaan menossa, mutta näinhän on ilmoitettu tapahtuvankin.

Annetaan hyvän musiikin soida, mitä se sitten kenenkin mielestä on!

**AKAVAN KIRKOLLISET AMMATILIITOT —
KYRKLIGA FACKFÖRBUND INOM AKAVA AKI R.Y.**
Perustettu 1.1.2005

**SUOMEN KIRKON PAPPISLIITTO
FINLANDS KYRKAS PRÄSTFÖRBUND R.Y.**
www.pappisliitto.fi, pappisliitto@akiliitot.fi
Perustettu 14.1.1918

Puheenjohtaja, Pappisliitto
Jukka Huttunen
Espoon seurakuntayhtymän yhteisen
seurakuntatöiden päällikkö, TM
Puh. (09) 8050 2330
GSM 040 544 1695
jukka.huttunen@
espoonseurakunnat.fi

AKIN TOIMISTO

Akavatalo, Rautatieläisenkatu 6,
00520 Helsinki
Avoimna arkin klo 9–15
Puh. (09) 150 2453, faksi (09) 148 5875
toimisto@akiliitot.fi, www.akiliitot.fi

Toiminnanjohtaja
Esko Jossas, TT
Puh. (09) 150 2467
GSM 050 511 6683
esko.jossas@akiliitot.fi

Apulaistoiminnanjohtajat

Annamari Jokinen, VTM
Puh. (09) 150 2445
GSM 040 865 6630
annamari.jokinen@akiliitot.fi
AKIn neuvottelu- ja luottamusmies-
toiminta, AKIn alaostastointi,
Kanttori-urkuriiliiton hallinto, kanttori-
en ammatilliset asiat, palvelussuhde-
neuvonta

Merja Laaksamo, pastori, TM
Puh. (09) 150 2466
GSM 050 542 3664
merja.laaksamo@akiliitot.fi
Cruxin päätoimittaja, AKIn viestintä,
Pappisliiton hallinto, opintomatkat,
pappien ammatilliset asiat, palvelus-
suhdeneuvonta

Opiskelijasihteeri

Annukka Ruusula, kanttori, MuM
Puh. (09) 150 2455
GSM 050 518 4038
annukka.ruusula@akiliitot.fi
Kanttori-urkuriiliiton opiskelijatoimin-
ta, neuvonta opiskelijoiden harjoitte-
lu- ja työllistymiskysymyksissä

Puheenjohtaja, AKI
Mikael Helenelund

**SUOMEN KANTTORI-URKURIILITTO
FINLANDS KANTOR-ORGANISTFÖRBUND R.Y.**
www.skul.fi
kanttori-urkuriiliitto@akiliitot.fi
Perustettu 15.6.1907

Puheenjohtaja, AKI
Puheenjohtaja, Kanttori-urkuriiliitto
Mikael Helenelund
Kantor i Borgå svenska domkyrkoför-
samling, FM
Puh. 040 584 9952
mikael.helenelund@evl.fi

LAKIMIESPALVELUT AKIN JÄSENIILLE

**Puhelinpalvelu työhön ja virkaan liittyvissä lakiasiois-
sa:** ti klo 9–12 varatuomari Anna-Maria Numminen
Puh. 050 463 8699
anna-maria.numminen@akiliitot.fi
Puhelinpalvelu yksityiselämän oikeusasioissa: arkin
klo 10–16 Asianajotoimisto Bützow
Puh. (09) 431 531.
Mainitse minkä liiton jäsen olet.

Sanna Ylä-Jussila, pastori, TM
Puh. (09) 150 2455
GSM 050 597 5231
sanna.yla-jussila@akiliitot.fi
Pappisliiton opiskelijatyö, neuvonta
opiskelijoiden harjoittelu-, mentoin-
ti- ja työllistymiskysymyksissä

Johdon assistentti
Tuula Anttonen, HSO-sihteeri
Puh. (09) 150 2453
tuula.anttonen@akiliitot.fi
AKIn hallinnon ja johdon sihteeri,
Pappisliiton hallintoelinten pöytäkir-
janpitäjä, matka- ja kokousjärjestelyt,
Internet-kotisivut

Toimistosihteerit

Tuija Kukkonen, yo-merkonomi
Puh. (09) 150 2446
tuija.kukkonen@akiliitot.fi
Jäsenyysasiat, alaostast, luottamus-
mieskurssit

Maija Jokitalo
Puh. (09) 150 2653
maija.jokitalo@akiliitot.fi
(Heli Meinolan vuorotteluvapaan
sijainen 25.8.2009 asti)
Cruxin toimitussihteeri, jäsenyysasiat,
opintomatkat

Anne Taanila
Puh. (09) 150 2657
anne.taanila@akiliitot.fi
Kirjanpito ja maksuliikenne

DIAKONIATYÖNTEKIJÖIDEN LIITTO DTL RY
DIAKONIARBETARNAS FÖRBUND DAF RF
Perustettu 15.6.1958

Puheenjohtaja
Kaisa Rauma
Kaarinan seurakunnan johtava
diakoniatyöntekijä
GSM 040 341 7191
kaisa.rauma@evl.fi

LAKIMIESPALVELU DIAKONIATYÖNTEKIJÖIDEN LIITON JÄSENIILLE

Yksityiselämän oikeusasioissa: arkin klo 10–16
Asianajotoimisto Bützow
Puh. (09) 431 531.
Mainitse liittosi ja jäsennumerosi.

DIAKONIATYÖNTEKIJÖIDEN LIITON TOIMISTO
Akavatalo, Rautatieläisenkatu 6,
00520 Helsinki
Avoimna arkin klo 9–15
Faksi (09) 877 7397
toimisto@dtl.fi, www.dtl.fi

Toiminnanjohtaja
Riitta Hiedanpää, diakonissa,
terv. hoit.
Puh. (09) 150 2287
GSM 040 516 5557
riitta.hiedanpaa@dtl.fi
Liiton yleinen johto, edunvalvon-
ta- ja neuvottelutoiminta, hallin-
toelinten päätösten valmistelu,
esittely ja täytäntöönpano, pal-
velussuhdeneuvonta

Järjestösihteeri

Asta Turtiainen, diakonissa
Puh. (09) 150 2286
GSM 040 765 0477
asta.turtiainen@dtl.fi
Ammatilliset kysymykset, tiedot-
taminen, opiskelijatyö, alaostas-
toiminta

Toimistosihteerit

Pirjo Heikkinen, yo-merkonomi
Puh. (09) 150 2487
pirjo.heikkinen@dtl.fi
Jäsenyysasiat, kirjanpito, mak-
suliikenne, materiaalitilaukset,
mökkivaraukset

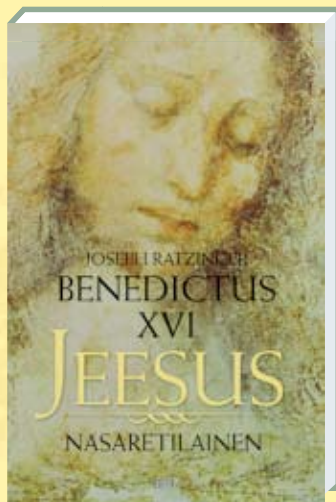
**ERITYISKOULUTETTUIJEN
TYÖTÖMYSSKASSA**

Asemamiehenkatu 2 C,
00520 Helsinki

Puh. (09) 7206 4343 ma-to klo 12–15
Faksi (09) 272 1212

erityiskoulutettujen.tk@erko.fi
www.erko.fi

Tärkeät kirjat 2008

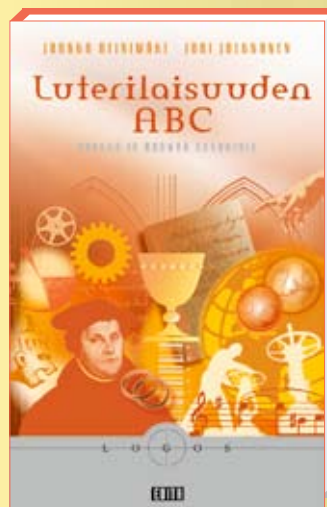

Käännetty yli 30 kielelle!

JOSEPH RATZINGER
BENEDICTUS XVI

Jeesus Nasaretilainen

Historiallisesti, teologisesti ja filosofisesti kiinnostava kuva Jeesuksesta ja paavin pyrkimyksestä nähdä Jeesuksen todelliset kasvot.

JAAKKO HEINIMÄKI,
JARI JOLKKONEN

Luterilaisuuden ABC Synkkä ja harmaa sanakirja

Virkistäviä ja sivistäviä kirjoituksia luterilaisuudesta.

PEKKA HUOKUNA
**Seurakuntien
sopimussyhteistyö
Verkostoitumisen
mahdollisuudet**

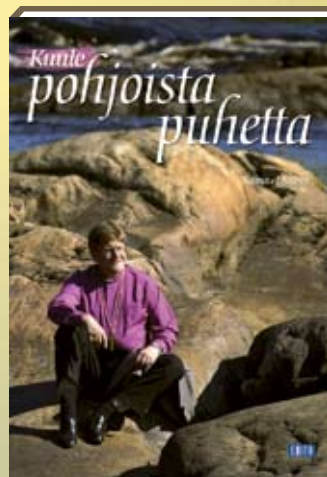
Käytännönläheinen, todellisiin kokemuksiin ja tilanteisiin perustuva teos seurakuntien yhteistyöstä ja talouden hoidosta.

SIMO HEININEN
**Turun piispat
Pyhästä Henrikistä
Mikko Juvaan**

Pienoiselämäkerrat kirkonjohtajista ja yhteiskunnallista vaikuttajista.

SAMUEL SALMI
Kuule pohjoista puhetta
Lapin pojan puheiden kasvutarinassa piispaksi heijastuu rakkaus kirkon ydinsanomaa ja ainutlaatuisen luontoon.

.MK80

Lämmin kiitos osallistumisestasi Papiston päiville

Kiitos ohjelman toteuttajille ja näytteilleasettajille

Kiitos lavastuksen ja äänimaailman suunnittelijoille

Kiitos yhteistyökumppaneille

Nordea

Sampo Pankki

Skanno

